

Крила України

НА ВАРТІ НЕБА УКРАЇНИ!

Друкований орган Міністерства оборони України

www.krula.com.ua

№ 43 (654)

22 – 26 жовтня 2012 року

НОВИНИ / КОМЕНТАРІ / ДОЗВІЛЛЯ / СПОРТ

ЧИТАЙТЕ В НОМЕРІ:

У Вінниці відкрили відділення реанімації та інтенсивної терапії

▶ 2 стор.

Ан-178 полетить у 2014 році

▶ 3 стор.

Запроваджено грошову винагороду

окремим категоріям військовослужбовців

▶ 3 стор.

Перемогла харківська варта

▶ 4 стор.

Перше п'ятиріччя науковців із Харкова

▶ 5 стор.

АВІАБУДУВАННЯ

“Ви, В'ячеславе Олександровичу, зробили “неправильний” мотор!”

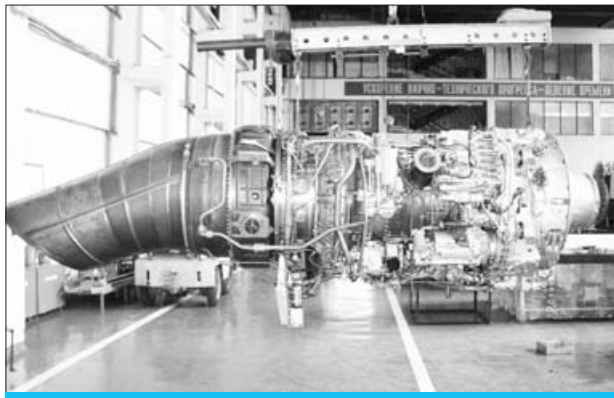
▶ 6 стор.

“Полювання на лис” по-військовому

▶ 15 стор.

У Запоріжжі розпочали випробування авіадвигуна Д-27

▶ 2 стор.

ПЕРЕДПЛАТА

Крила України

Видання можна передплатити на будь-який термін у всіх відділеннях зв'язку. У каталозі видань України на 2013 рік передплатний індекс – 22242 на сторінці 40.

Оплата здійснюється платіжним дорученням (для колективних передплатників) та поштовим переказом (для індивідуальних передплатників).

Вартість передплати на 2013 рік:

Для України:

170 грн. 40 коп. – на рік;
85 грн. 20 коп. – на 6 міс.;
42 грн. 60 коп. – на 3 міс.;
14 грн. 20 коп. – на 1 міс.

Для країн СНД:

240 грн. 80 коп. – на рік;
170 грн. 40 коп. – на 6 міс.;
85 грн. 20 коп. – на 3 міс.;
28 грн. 40 коп. – на 1 міс.

Вартість одного примірника – 3 грн. 55 коп.

Авіація: плани на ремонт будуть виконані

22 жовтня 2012 року у м. Вінниці, в Командуванні ПС ЗС України, під керівництвом командувача Повітряних Сил Збройних Сил України генерал-лейтенанта Юрія Байдака відбулася робоча нарада з обговорення можливості авіаційних підприємств України щодо своєчасного виконання завдання з відновлення та ремонту авіаційної техніки ПС ЗС України у 2012 році.

Командування ПС ЗС України представляли посадові особи управління головного інженера авіації авіації ПС ЗС України та управління планування капітально-ремонтного та замовлень логістики Командування ПС ЗС України. До участі в ній були запрошені керівники авіаційних та авіаремонтних підприємств державного концерну Укроборонпром – Генеральний директор державного підприємства “Одеський авіаційний завод” Віталій Юхачов, директор державного підприємства “Львівський державний авіаційно-ремонтний завод” Олександр Кравчук, директор державного підприємства “Луцький ремонтний завод “Мотор” Микола Матрунчик, директор державного підприємства “Запорізький державний авіаційний ремонтний завод “МіГремонт” Сергій Фурди-

ло, директор державного підприємства “Севастопольське авіаційне підприємство” Василь Зозуля, виконуючий обов'язки директора державного підприємства “Миколаївський авіаремонтний завод “НАРП” Андрій Лікарєнко, комерційний директор державного підприємства “Чугувський авіаційний ремонтний завод” Дмитро Шляєв, начальник фінансово-економічного відділу державного підприємства “Конотопський авіаремонтний завод “АВІАКОН” Володимир Котляр. Учасники наради обговорили поточні питання та подальші шляхи співпраці з питань відновлення справності авіаційної техніки та укладання договорів відповідно до доведених додаткових призначень у 2012 році на закупівлю послуг з ремонту авіатехніки.

Закінчення на 3 стор.

УКРАЇНА – НАТО

Генерал-полковник Володимир Замана: "Ми плануємо продовжувати участь як в поточній операції, так і в майбутній Місії НАТО"

24 жовтня 2012 року завершився візит української військової делегації на чолі з начальником Генерального штабу – Головнокомандувачем Збройних Сил України генерал-полковником Володимиром Заманою до Ісламської Республіки Афганістан.

В рамках візиту начальник Генерального штабу ЗС України провів зустрічі зі своїм афганським колегою, а також командувачем Міжнародних сил сприяння безпеці в Ісламській Республіці Афганістан генералом Джоном Алленом.

Було обговорено питання, пов'язані з поточним станом, перспективними напрямками та ефективними формами двостороннього військового співробітництва між Збройними силами України

та Ісламської Республіки Афганістан, а також результатами діяльності та подальшою участю українського персоналу в операції Міжнародних сил сприяння безпеці в Афганістані.

Зокрема, в ході зустрічі з генералом Джоном Алленом начальник Генерального штабу – Головнокомандувач Збройних Сил України підкреслив, що на сучасному етапі основну роль у забезпеченні безпеки в Афганістані мають відігравати Афганські Націо-

нальні Сили Безпеки.

– Українська сторона цілком усвідомлює, що стан безпеки в Афганістані впливає на безпеку ситуацію в регіоні й у світі. Саме тому наша позиція залишається незмінною – ми плануємо продовжувати участь як в поточній операції, так і в майбутній Місії НАТО у цій країні, – наголосив він.

Генерал-полковник Володимир Замана зазначив, що на сьогодні тривають консультації з польською, литовською і німець-

кою сторонами щодо можливих форматів участі українського персоналу у майбутній Місії НАТО в Афганістані з 2014 року.

– Ми відкриті для обговорення усього спектру питань, – сказав він.

Під час перебування в Ісламській Республіці Афганістан начальник Генерального штабу ЗС України також ознайомився з умовами та специфікою діяльності українського персоналу, що виконує завдання у складі Міжнародних сил сприяння безпеці.

ВІЙСЬКОВА МЕДИЦИНА

У Військово-медичному клінічному центрі Центрального регіону відкрито сучасне відділення реанімації та інтенсивної терапії (для терапевтичних хворих) кардіологічної клініки.

У Вінниці відкрили відділення реанімації та інтенсивної терапії

В урочистій церемонії взяли участь командувач Повітряних Сил ЗС України генерал-лейтенант Юрій Байдак, ТВО директора Військово-медичного департаменту Міністерства оборони України Віктор Жаховський.

Відділення на шість ліжко-місць дозволить із використанням міжнародних стандартів надання медичної допомоги проводити інтенсивну терапію таких серйозних захворювань, як інсульти, інфаркти, важкі форми пневмонії. Підготовлено досвідчених лікарів-анестезіологів і середній медперсонал. Військові медики освоїли експлуатацію сучасного діагностичного і лікувального устаткування, зокрема апаратів для штучної вентиляції легень, дефібриляторів, електрокардіографів, кисневих концентратів.

– Нині Військово-медичний клінічний центр у Вінниці – це багатофункціональний лікувально-профілактичний заклад. Відкриття у ньому сучасного відділення реанімації та інтенсивної терапії – довгоочікувана і вкрай необхідна подія для Центрального регіону, – наголосив Віктор Жаховський.

Як він додав, протягом року

для ВМКЦ Центрального регіону було закуплено новітнє устаткування на суму близько десяти мільйонів гривень. Цього разу представники Військово-медичного департаменту оборони України вручили військовим медикам інфузійний насосний пристрій для внутрішньовенних вливань.

Гості також ознайомилися із роботою клінік невідкладної медичної допомоги, інтенсивної терапії, анестезіології, реанімації та детоксикації.

– Кожного року у клініках терапевтичного профілю Військово-медичного клінічного центру Центрального регіону проходить лікування понад 8 тисяч хворих, із них тисяча – такі, що потребують кваліфікованої допомоги у спеціалізованих відділеннях реанімації та інтенсивної терапії. Це, зокрема, зумовлено тим, що інсульти та інфаркти є одними з найпоширеніших захворювань не тільки в Україні, а й у світі, – зазначив начальник ВМКЦ Центрального регіону полковник медичної служби Сергій Петрук.

Руслан Лінник.

У Запоріжжі розпочали випробування авіадвигуна Д-27

На Запорізькому машинобудівному конструкторському бюро "Прогрес" імені академіка А.Г.Івченка за участю випробувальної бригади Державного науково-випробувального центру Збройних Сил України, який очолює Герой України генерал-майор Юрій Тішков, розпочалися державні ресурсні випробування першого у світі турбовентиляторного двигуна Д-27 потужністю 14 тисяч кінських сил. Випробування проходять в рамках державних випробувань перспективного українсько-російського проекту військово-транспортного літака Ан-70.

Випробуванням передувало спільне засідання державних комісій від оборонних відомств України та Російської Федерації, які очолили Юрій Тішков та начальник науково-дослідницького випробувального управління 929-го Державного льотно-випробувального центру ВПС РФ Владислав Брусков відповідно. Залучалися також представники вітчизняного ВПК, військових представництв, наукових організацій.

Зокрема, в рамках засідання генеральний конструктор державного підприємства "Івченко-Прогрес" Ігор Кравченко доповів характеристики двигуна за параметрами, системами, результатами обдування. Особливістю двигуна є низька питома витрата пального на крейсерському режимі (за найобережнішими оцінками, на 50 відсотків у порівнянні з найближчими конкурентами – 0,42 кг/(год*к.с.) проти 0,8, на найбільш експлуатованих двигунах в СНД). Окрім цього, це висока економічність в інших режимах, надійність і безвідмовність при експлуатації, високий ресурс, низька трудомісткість виготовлення й обслуговування, мала емісія забруднюючих речовин і припустимий рівень шуму.

Схвальні відгуки з боку вітчизняних і закордонних експертів викликало й те, що двигун вже працював 1200 годин під час попередніх призначених ресурсних випробувань і повністю зберіг усі свої характеристики.

– Це прецедент для двигунів 4-го покоління! На території СНД – це перший двигун п'ятого покоління! – стверджує представник державної комісії РФ з Центрального інституту авіаційного моторобудівництва ім. П.І.Баранова Лев Швець.

– Аналогів у світовій практиці немає і не буде найближчим часом. Ніхто не може створити подібний двигун, – підкреслює заслужений льотчик-випробувач СРСР Юрій Тішков. – Лише за останні кілька років двигун був суттєво дорацьований військовими науковцями Центру спільно з промисловцями ДП "Івченко-Прогрес". Загалом виконано

32 науково-дослідні роботи.

Фахівці відзначають широкий спектр можливого застосування унікального двигуна Д-27. Це Ан-70, Ан-180, Бе-42 та низка інших надкономних пасажирських і транспортних літаків з покращеними злітно-посадковими характеристиками.

Після завершення багатогодинного засідання в урочистій обстановці двигун було запущено. Як повідомив заступник голови державної комісії полковник Володимир Башинський, ресурсні випробування двигуна проходять на спеціальному стенді. Весь процес комп'ютеризовано. Протягом місяця за заданою циклограмою двигун працює ще 360 годин. Випробувальна бригада Центру у складі десяти випробувачів на чолі з провідним інженером підполковником Олегом Шаповаловим, разом з випробувальними бригадами РФ і "Івченко-Прогрес", досліджуватиме його роботу в автоматичному режимі, королюватиме відповідність його роботи нормативним документам.

Щохвилини вивчатимуться характеристики у злітному режимі, малого газу, крейсерському та граничних режимах. Досліджуватиметься відбір повітря, склад викидів, робота змащувальної та паливної систем. Після проведення визначеного циклу для огляду і дефектації двигун буде зупинитися. Увага приділятиметься стану масел, прокладок тощо. Водночас проходять випробування і гвинтовентилятора СВ-27 до цього двигуна, який теж є технічною новинкою.

Як повідомив Юрій Тішков, за результатами випробувань двома державними комісіями буде складений Акт державних випробувань на предмет відповідності тактико-технічним завданням і, відповідно, про серійне виробництво двигуна. Очікується, що новий двигун Д-27 для середнього військово-транспортного літака короткого зльоту й посадки Ан-70 буде прийнятий на озброєння вже наступного року.

Руслан Семенюк. Фото Анатолія Березняка.

ВИСТАВКИ

У штаб-квартирі НАТО у Брюсселі розпочала роботу фотовиставка про миротворчу діяльність України під назвою "20 років на варті миру". Фотовиставка, що є спільним проектом Міністерства оборони України, Місії України при НАТО, Міністерства закордонних справ та газети "Голос України", розповідає про участь українських військово-службовців в операціях під проводом ООН і Північноатлантичного альянсу у багатьох "гарячих точках" у різних регіонах світу. До цього вона також демонструвалася у штаб-квартирі ООН у Нью-Йорку.

Миротворча діяльність у світлинах

– Для мене дуже приємно і почесно презентувати тут, у штаб-квартирі НАТО, свій творчий доробок як віддзеркалення одного із пріоритетів нашої держави – участі у миротворчій діяльності, – заявив на церемонії відкриття автор виставки, фотокореспондент газети "Голос України" Олександр Клименко.

Глава Місії України при НАТО Ігор Долгов акцентував увагу на символічній даті відкриття виставки – 24 жовтня, коли відзначається День Об'єднаних Націй.

Керівник Управління співробітництва та регіональної безпеки Міжнародного військового штабу НАТО генерал-майор Карлос Бранко підкреслив, що Україна є вагомим контрибутором у процесі забезпечення євроатлантичної безпеки.

Під час професійної діяльності журналіст Олександр Клименко здійснив десятки відряджень у "гарячі точки", де виконували і продовжують виконувати миротворчі завдання представники Збройних Сил України. У творчому доробку фотомайстра два альбоми: "Миротворча діяльність Українського війська. Перше десятиліття" (2004 рік) та "Крізь вогонь і сльози" (2009 рік).

СПІВПРАЦЯ

Віктор Янукович виступає за подальший розвиток співробітництва між Україною та Росією у сфері високих технологій

Віктор Янукович, зокрема, висловився за важливість для обох країн подальшого розвитку співробітництва в тих сферах, де сьогодні вже є хороші результати. «Маю на увазі атомну енергетику, авіабудування, ракетно-космічну сферу, енергетику та інші високотехнологічні й наукові

галузі», – сказав він. У відносинах України та Росії існує величезний потенціал – й обом сторонам необхідно сконцентрувати зусилля на його максимальному використанні. Про це заявив Президент України Віктор Янукович після завершення переговорів з Президентом Російської Федерації Володимиром Путіним, повідомляє прес-служба Глави держави.

галузі», – сказав він.

У свою чергу, Володимир Путін зауважив: «Переговори підтвердили: розвиток взаємної співпраці і партнерства між Росією і Україною – це наш спільний стратегічний вибір. Він спирається на міцні зв'язки між двома народами».

ДОСЯГНЕННЯ

Борис Колесніков: «Аеропорти Донецька та Львова стануть одними з найбільших у СНД»

Побудовані у рамках підготовки до футбольного чемпіонату Європи 2012 року аеропорти у Донецьку та Львові незабаром стануть одними з найпотужніших транспортних вузлів СНД. Такий прогноз у прямому ефірі програми «Питання влади» на ТРК «Донбас» 22 жовтня зробив Віце-прем'єр-міністр України – Міністр інфраструктури Борис Колесніков.

За його словами, завдяки «Євро-2012» Донецьк, Львів і Бориспіль отримали надсучасні аеропорти, й нині основне завдання – наповнити їх пасажирами.

Аеропорт «Донецьк» цього року досягне більше мільйона пасажирів. Це вперше після розпаду Радянського Союзу. Усі прогнози свідчать, що за 7 років цей аеропорт досягне 5-мільйонного пасажиропотоку і буде одним з найбільших аеропортів європейської частини СНД. Львів, безумовно, буде приймати мільйон пасажирів наступного року і теж стане од-

ним з найбільших і найважливіших авіаційних вузлів», – повідомив Борис Колесніков. Віце-прем'єр-міністр нагадав, що до нового терміналу D аеропорту «Бориспіль» з 28 жовтня перейде левова частка авіакомпаній.

Крім того, Борис Колесніков наголосив на необхідності відмінити податок на додану вартість на продаж авіаквитків на внутрішні рейси. Це сприятиме зниженню вартості авіаперельотів та збільшенню пасажиропотоку.

Прес-служба Міністерства інфраструктури.

ЗАКОНОДАВСТВО

Програму з протидії корупції обговорює громадськість

25 жовтня у Міністерстві юстиції України відбувся круглий стіл «Ефективність реалізації завдань, передбачених Державною програмою щодо запобігання і протидії корупції на 2011-2015 роки, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 28 листопада 2011 року № 1240». Про це повідомляє прес-служба Міністерства юстиції.

Круглий стіл організовано за сприяння Всеукраїнської громадської організації «Всеукраїнська Спеціальна Колегія з питань боротьби з корупцією та організованою злочинністю» та із залученням представників інших громадських організацій, діяльність яких спрямована на сприяння подоланню корупції в державі, а також представників державних органів, на яких покладаються завдання з реалізації Державної програми у співпраці з громадськістю.

ПЛАНИ

Ан-178 полетить у 2014 році

ДП «Антонов» розробляє вантажну версію на базі реактивного пасажирського літака Ан-158. Про це «Інтерфаксу-АВН» повідомив президент – генеральний конструктор підприємства Дмитро Ківа.

«Наша нова програма з розвитку сімейства літаків Ан-148 – це створення вантажного Ан-178 на базі елементів літака Ан-158. Це літак вантажопідйомністю 18 тонн. Ми почали його робоче проектування, – сказав Д.Ківа. – Є вільна ніша в сегменті машин вантажопідйомністю більшою, ніж у нашого Ан-74 і італійського С-27, та меншою, ніж в американського літака С-130. Ця ніша вільна. Ми її хочемо зайняти літаком Ан-178. Ми бачимо, що літак у цьому класі дуже затребуваний».

Д.Ківа зазначив, що, крім перевезення 18 тонн вантажу, Ан-178 у військовому варіанті зможе перевозити 99 солдат у повному екіпіруванні. «Його

можна буде використовувати, наприклад, для перевезення поранених або парашутистів. Дуже важливо, що Ан-178 буде здатний перевозити морські контейнери, а також деякі види техніки», – підкреслив глава ДП «Антонов».

«Ан-178 буде максимально уніфікований. Ми беремо практично готове крило від Ан-158. Оперення те ж. Двигун також є, в нього лише буде збільшено тягу на надзвичайному режимі. Тільки фюзеляж після кабіни пілотів розширимо і збільшимо центроплан. Машина виходить гарна. У 2014 році ми хочемо її підняти», – сказав Д.Ківа.

РІШЕННЯ УРЯДУ

Запроваджено грошову винагороду окремим категоріям військовослужбовців

Кабінет Міністрів України ухвалив постанову від 8 жовтня 2012 року № 956 щодо внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 22 вересня 2010 року № 889 «Питання грошового забезпечення окремих категорій військовослужбовців Збройних Сил, Державної прикордонної служби, внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ та осіб начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту Міністерства надзвичайних ситуацій».

Документ, зокрема, передбачає виплату грошової винагороди в розмірі, що не перевищує місячне грошове забезпечення військовослужбовцям, які займають посади наземних авіаційних спеціалістів, що забезпечують безпеку польотів літаків та вертольотів, у військових частинах і підрозділах Повітряних Сил та Сухопутних військ Збройних Сил, посади у військових частинах і підрозділах високотехнологічних десантних військ та спеціального призначення Збройних Сил.

Як повідомлялося, 3 жовтня 2012 року Президент України Віктор Янукович під час відвідань

240-го центру підготовки підрозділів 8-го армійського корпусу ЗС України в Житомирській області заявив, що програма, спрямована на соціальний захист військовослужбовців, передбачає поступове збільшення грошового утримання в усіх родах військ.

Авіація: плани на ремонт будуть виконані**Закінчення. Початок на 1 стор.**

Відкриваючи нараду, генерал-лейтенант Юрій Байдак, зокрема, відзначив:

– Одним із визначальних чинників боездатності ЗС України є забезпеченість військових частин боеготовим озброєнням і військовою технікою.

За інформацією розробників, бойові літальні апарати ПС ЗС України ще мають запас для продовження призначених термінів служби до 35-40 років. Але технічний стан ОВТ характеризується вичерпанням їх термінів служби до чергового ремонту, крім того ОВТ потребує модернізації з метою покращання їх тактико-технічних характеристик.

Починаючи з 2010 року, нам вдалося стабілізувати обстановку, переломити негативні тенденції зі зменшення рівня справності авіаційної техніки, а у 2011 році отримати вперше за останні роки її зростання.

У 2012 році завдяки значному збільшенню (у три рази) фінансування ця позитивна динаміка продовжується. З початку року на авіаремонтних підприємствах для Повітряних Сил відновлено 14 літальних апаратів, в тому числі 1 Су-25М1 – модернізований та 24 авіаційних двигуни. За участю представників авіаремонтних підприємств в умовах військових частин відновлено 10 літа-

ків та продовжено ресурс (строк служби) 15 авіаційних двигунів.

Завдяки своєчасно виконаним ремонтам авіаційної техніки були успішно вирішені завдання щодо прикриття винищувальною авіацією об'єктів проведення фінальної частини «Євро-2012» та проведення комплексу навчань «Перспектива-2012».

Міністром оборони України поставлено завдання щодо додаткового відновлення у 2012 році ще 10 літальних апаратів. Для фінансування зазначених заходів додатково виділяється 230 млн грн.

Тимчасово виконуючий посаду головного інженера авіації Повітряних Сил – начальника управління головного інженера авіації Командування ПС ЗС України полковник Петро Скоренький доповів про існуючий рівень справності авіаційної техніки Повітряних Сил Збройних Сил України, заходи, що виконуються з відновлення справності у 2012 році та проблемні питання з відновлення справності авіаційної техніки.

– До кінця поточного року підведений фінансовий ресурс, – наголосив він, – планується отримати 20 відновлених літаків, в тому числі 7 – модернізованих (1 МіГ-29МУ1, 2 Су-25М1, 4 Л-39М1). За участю представників авіаремонтних підприємств в умовах військових частин планується

продовжити календарний термін служби 17 літакам та двигунів.

Після виконання зазначених заходів вперше за останні роки в складі двох авіаційних бригад тактичної авіації буде по одній ескадрильї справних літаків. Зокрема, військові льотчики матимуть 20 модернізованих літаків (4 МіГ-29МУ1, 7 Су-25М1, 1 Су-25УБМ1, 8 Л-39М1). Причому, це стало можливим лише за рахунок постановки в стрій відремонтованої авіаційної техніки.

Говорячи про плани на 2013 рік, полковник П. Скоренький, зокрема, зазначив, що планується отримати, без врахування капітально відремонтованих, 12 модернізованих літаків (3 Су-25М1 та Су-25УБМ1, 4 МіГ-29МУ1, 2 Су-27 та Су-27УБ, 1 Л-39М1).

Начальник управління плану-

вання капітального ремонту та замовлень логістики Командування ПС ЗС України полковник Олег Макарчук доповів про стан фінансування заходів з відновлення авіаційної техніки та проведення розрахунків з авіаремонтними підприємствами за виконані роботи у 2012 році відповідно до укладених договорів.

На даний час до Командування Повітряних Сил доведена частина від запланованих додаткових кошторисних призначень закупівлі послуг на всі основні заходи, визначені Міністром оборони України. Розпочато відповідні тендерні процедури закупівлі послуг ремонту озброєння та військової техніки.

Керівники та представники авіаційних підприємств підтвердили спроможність виконання заходів з

відновлення справності авіаційної техніки Повітряних Сил Збройних Сил України до кінця 2012 року та відзначили, що підприємства готові продовжувати виконання спланованих заходів з ремонту авіаційної техніки на 2013 рік згідно з планами Командування Повітряних Сил ЗС України.

У рішенні наради також зазначено, що, з метою оцінки технічного стану, озброєння та військової техніки Повітряних Сил Збройних Сил України, заплановані до ремонту у 2013 році, до кінця нинішнього року будуть переміщені на підприємства державного концерну Укроборонпром відповідно до чинного законодавства.

Віктор Гедз.
«Крила України».
Фото Миколи Поплавського.

ОГЛЯД-КОНКУРС**Перемогла харківська варта**

Протягом серпня цього року у військових частинах Повітряних Сил ЗС України визначали кращу організацію вартової служби. Своєрідна першість проходила відповідно до Плану підготовки виду згідно з вимогами наказу командувача Повітряних Сил Збройних Сил України "Про організацію проведення огляд-конкурсу на кращу організацію та стан вартової служби у Повітряних Силах Збройних Сил України".

нізації та стану вартової служби вперлися у Харківському університеті Повітряних Сил. Отже, харків'яни цілком заслужено посіли першу сходинку.

Друге та третє місця відповідно здобули військові частини А4245 і А2800, дислоковані на Чернігівщині та Одещині.

Результати огляд-конкурсу залишилися не лише задекларованими на папері та у дипломах, які вручили всім учасникам. А вже завдяки спонсорській підтримці трійка переможців отримала цінні подарунки, які допоможуть у побуті та відпочинку тим таки військовослужбовцям, котрі несуть службу у вартовому приміщенні.

Харків'яни, окрім вимпела "Краща варта Повітряних Сил Збройних Сил України", отримали мікрохвильову піч, а військовослужбовці з Чернігівщини та Одещини – відповідно мультимедійний програвач та електричну плитку.

Тож висновок спеціальної комісії один – організація вартової служби у військових частинах Повітряних Сил дозволяє виконувати бойові завдання із охорони та оборони об'єктів. Однак проаналізувавши її стан в підпорядкованих військових частинах і підрозділах та вжити дієвих заходів щодо покращення ніколи не завадить.

Тому до кінця поточного року вже комісіям військових частин постановили вивчити морально-ділові якості військовослужбовців та працівників Збройних Сил України, які залучаються до несення вартової служби. Окрім того, буде перевірена якість укомплектування підрозділів охорони особовим складом, порядок організації і несення вартової служби, стан об'єктів, які знаходяться під охороною варт. Також регулярно проводитимуться цілові огляди стану вартових приміщень, навчально-матеріальної бази та обладнання постів.

Юрій Ігнат.
"Крила України".

БОЙОВЕ ЗЛАГОДЖЕННЯ

На Львівщині триває бойове злагодження особового складу другої ротації 18-го окремого вертолітного загону Збройних Сил України до виконання завдань у складі сил Місії ООН в Демократичній Республіці Конго.

Готуються до ротації

З 22 жовтня 2012 року екіпажі вертольотів Мі-24 розпочали виконання льотних завдань з пілотування у гірській місцевості, а також на висотах, наближених до максимальних. Під час польотів здійснюється обов'язкова перевірка техніки пілотування, навігації та бойового застосування, пілоти готуються до польотів уночі в простих та вдень у складних метеороумовах.

– Протягом цього тижня під час льотної підготовки заплановані чотири льотні зміни, під час яких екіпажі на вертольотах Мі-24 виконуватимуть льотні завдання на висоті близько трьох тисяч метрів, – повідомив начальник армійської авіації 13-го армійського корпусу Сухопутних військ Збройних Сил України полковник Володимир Пастухов.

В рамках проведення бойового злагодження вертолітного загону з військовослужбовцями вже проведено низку теоретичних та практичних занять. Під час лекцій та семінарів особовий склад підвищив свої знання та навички з правової, вогневої, інженерної, фізичної, військово-медичної та мовної підготовки, захисту від зброї масового ураження, військової топографії тощо.

Особлива увага під час занять звертається на якісну підготовку особового складу до виконання миротворчих завдань в особливих кліматичних умовах, дотримання заходів безпеки на Африканському континенті. Льотно-підйомний склад має бути готовим до ведення повітряного розвідки, здійснення повітряного патрулювання та спостереження, надання сприяння у гуманітарній допомозі та економічній діяльності, евакуації повітрям поранених, хворих та біженців, виконання пошуково-рятувальних робіт, перевезення особливих важливих персон, керівного

персоналу Місії ООН, вантажів та особового складу, а також охорони уразливих небезпечних об'єктів та самооборони.

Військовослужбовці підрозділів забезпечення цього тижня виконають низку вогневих вправ в рамках занять з вогневої підготовки на базі Центру миротворчості та безпеки Академії Сухопутних військ імені Гетьмана Петра Сагайдачного.

Крім того, весь особовий склад 18-го окремого вертолітного загону Збройних Сил України пройде заключний медичний огляд.

Сертифікація українського миротворчого підрозділу запланована з 29 жовтня по 3 листопада.

Близько 70 відсотків кандидатів на посади у 18-му окремому вертолітному загоні Збройних Сил України наступної ротації вже мають досвід участі у миротворчих місіях.

Таким чином, спеціально створена комісія, яку очолює заступник начальника штабу Командування Повітряних Сил Збройних Сил України полковник Валерій Гриневич, протягом місяця перевіряла організацію та стан вартової служби у військових частинах Повітряних командувачів, безпосереднього підпорядкування Командуванню ПС та Харківському університету Повітряних Сил.

Під час перевірки встановлено, що командування визначених для перевірки військових частин підтримує у належному стані навчально-матеріальну базу вартової служби, вживає дієвих заходів щодо її організації, а також вивчення, добору та допуску особового складу до несення вартової служби.

– Загалом враження приємні, – розповідає голова комісії полковник Валерій Гриневич. – Організація служби – на належному рівні. У вартових приміщеннях є телевізори, радіоприймачі, підшивки газет, настільні ігри. За результатами психологічного вивчення проводиться узагальнення отриманих даних, які заносяться в особову справу. Напередодні заступання у варту проводиться тестування особового складу, за результатами якого приймається остаточне рішення щодо допуску до несення служби. Для організації виховної роботи з особовим складом варті відпрацьовуються плани виховної роботи, випускаються бойові аркуші.

Тобто, заходи з морально-психологічного забезпечення виконання завдань вартової служби, за словами голови комісії, проводяться відповідно до вимог нормативних документів. При проведенні індивідуальної виховної роботи використовуються визначені форми та методи, а під час психологічної підготовки проводиться доведення положень КК України та тестування.

За результатами перевірки, комісія відзначає, що зрушення на краще є у всіх перевірених військових частинах, однак найкраще із усіма питаннями орга-

ВІДГОМІН МИНУЛОГО**Українські військові знешкодили 202-міліметровий снаряд часів Великої Вітчизняної війни у Криму**

22 жовтня 2012 року під час проведення будівельних робіт на складі пально-мастильних матеріалів військового аеродрому "Бельбек" під Севастополем було знайдено 202-міліметровий снаряд часів Великої Вітчизняної війни. Небезпечний "сюрприз" вагою понад 100 кілограмів знаходився на глибині близько півтора метрів біля колишньої ємності з паливом.

Командування військової частини одразу повідомило про знахідку військових саперів Центру оперативного бойового забезпечення Військово-Морських Сил Збройних Сил України.

Прибувши на місце події, фахівці групи розмінування, дотримуючись усіх необхідних заходів безпеки, завантажили снаряд на спеціально обладнаний автомобіль та вивезли для знищення на полігон неподалік селища Хмельницьке.

У РАМКАХ НАВЧАНЬ**Українські вертолітники здійснили рекордний переліт**

Українські екіпажі здійснили переліт через територію трьох держав (України, Польщі та Федеративної Республіки Німеччина) на відстань 2 тисячі 180 кілометрів, загалом провівши у повітрі 19 годин 20 хвилин. Останній раз перельоти на таку відстань вертолітники здійснювали під час участі у миротворчих операціях на території колишньої Югославії 12 років тому.

Під час спільного навчання підрозділів армійської авіації Сухопутних військ різних країн наші військові підвищують рівень володіння штабними процедурами НАТО та вміння застосовувати їх при плануванні, організації і про-

веденні багатонаціональної операції.

– Розуміння і обізнаність у стандартах ведення повітряних операцій НАТО є елементом підготовки льотного складу, – прокоментував заступник начальника Генерального штабу Збройних Сил України генерал-лейтенант Віктор Муженко. – Звичайно, це питання взаємосумісності для спільної участі в операціях з врегулювання криз. Водночас, оволодіння стандартними процедурами дає можливість відпрацювати міжвидові дії підрозділів, набути досвіду міжвидової підготовки, що є актуальним в контексті сучасної вій-

Група військовослужбовців армійської авіації Сухопутних військ Збройних Сил України у складі 18 осіб на двох вертольотах Мі-24П взяли участь у багатонаціональному тактичному навчанні "Сейбер Джанкшн-2012" у німецькому місті Хохенфельс.

ської реформи.

Льотний склад на чолі з начальником служби безпеки польотів підполковником Русланом Мельником отримав комплекти польотної документації (польотні карти, збірники аеронавігаційної інформації території ФРН, зразки льотних документів, які необхідно відпрацювати для польотів за стандартами НАТО) та розпочав підготовку до виконання авіаційних завдань. Необхідну допомогу льотним екіпажам Болгарії, України та Словаччини на спеціальних заняттях надають представники авіації ЗС США.

Завершиться багатонаціональне тактичне навчання "Сейбер Джанкшн-2012" 2 листопада 2012 року.

Перше п'ятиріччя науковців із Харкова

У перші дні листопада Науковий центр Повітряних Сил Харківського університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба відзначає п'яту річницю із дня заснування. За цей час науковий колектив Центру пройшов нелегкий шлях становлення, довів свою спроможність вирішувати цілу низку проблемних питань не лише щодо проведення досліджень за усіма напрямками освітньої діяльності Харківського університету, а й подальшого розвитку родів військ та спеціальних військ Повітряних Сил Збройних Сил України. І сьогодні серед науково-дослідних установ виду займає одне з провідних місць. Напередодні свята про діяльність наукового центру ми попросили розповісти його керівника – кандидата військових наук, доцента полковника Дмитра Гриба.

– Збройні Сили України у даний час проходять нелегкий етап реформування та розвитку. Це пов'язане зі складним пошуком балансу між високими вимогами до рівня боєздатності Збройних Сил та економічним навантаженням на Державу щодо їх утримання.

Представники Наукового центру залучені практично до всіх заходів оперативної, бойової та мобілізаційної підготовки військ, що дозволяє проводити перевірку отриманих ними теоретичних розробок нагальним потребам військ.

Наявний науковий потенціал Центру, а сьогодні це 6 заслужених діячів науки і техніки України, заслужений працівник вищої школи України, 2 заслужених рационалізатори України, 18 докторів наук та 190 кандидатів наук, забезпечує можливість ефективно виконувати визначені наукові завдання як в інтересах Командування ПС, так і в інтересах структурних підрозділів Міністерства оборони України, Генерального штабу Збройних Сил України та їх видів. Так, проведений аналіз виконання науково-дослідних робіт переконливо свідчить, що практично 40 відсотків робіт науковці Центру виконують в інтересах інших замовників військово-наукової продукції. При цьому, проведення практично усіх досліджень у Центрі організовано та здійснюється у тісній взаємодії з факультетами та кафедрами Харківського університету, а також з науково-дослідними організаціями та установами Міністерства оборони України, інших міністерств і відомств України. Це ще раз підтверджує роль даної науково-дослідної установи в загальній системі військово-наукових досліджень Збройних Сил України.

Сьогодні тематика наукових досліджень Центру насамперед спрямована на удосконалення системи управління Повітряних Сил, системи протиповітряної оборони важливих державних об'єктів, розробку нормативних документів щодо застосування військ, проектів оперативно-тактичних та тактико-технічних вимог до зразків озброєння і військової техніки, створення програмних продуктів, що використовуються під час прийняття рішень на бойове застосування Повітряних Сил, обґрунтування підходів щодо переведення техніки на експлуатацію за технічним станом, а також удосконален-

ня системи підготовки військових фахівців. Зокрема, дослідження питань визначення ролі, місця і завдань Повітряних Сил ЗС України в сучасних операціях, їх доцільної структури і складу, удосконалення бойової та оперативної підготовки, підвищення ефективності управління та бойового застосування угруповань військ Повітряних Сил ЗС України проводяться в рамках наукових шкіл, які очолюють заслужений діяч науки і техніки України, доктор військових наук, професор В.Ткаченко, доктор військових наук Є.Смірнов. Одним із окремих зазначених напрямків особисто керує заступник начальника Наукового центру з наукової роботи, кандидат військових наук, старший науковий співробітник полковник І.Дзевєрін. Найбільш значні досягнення отримано за результатами досліджень у ході заходів оперативної підготовки ЗС України і ПС ЗС України, постійними учасниками яких є представники цих наукових шкіл кандидати наук, старші наукові співробітники підполковник В.Малюга, підполковник О.Місюра, працівники Збройних Сил України С.Лазебник, В.Нерубацький, кандидат технічних наук, майор А.Тристан, підполковник А.Власов.

Засновником однієї із наукових шкіл у галузі автоматизації обробки інформації та сигналів в системах і засобах радіоелектронної розвідки та радіоелектронної боротьби є заступник начальника університету з наукової роботи заслужений діяч науки і техніки України, доктор технічних наук, професор, полковник Г.Певцов. Крім того, він є науковим керівником низки комплексних науково-дослідних робіт, від виконання яких залучаються спеціалісти різних родів військ і наукових напрямків.

Достатньо уваги в науковому центрі приділяється створенню комп'ютерних імітаційно-тренажних систем та інформаційно-розрахункових задач, що моделюють та оптимізують роботу й бойове застосування авіаційної техніки, озброєння і військової техніки авіації, ЗРВ, РТВ Повітряних Сил, ППО Сухопутних військ Збройних Сил України. Колективом під керівництвом доктора технічних наук, професора С.Лещенка та кандидата технічних наук, старшого наукового співробітника С.Бурковського розроблено і успішно викори-

стовується комплексна інформаційно-розрахункова система "Віраж-РД", що призначена для проведення оперативно-тактичних розрахунків та розіграшу бойових дій Повітряних Сил Збройних Сил України, а також для проведення тренажів бойових обслуг частин та підрозділів Повітряних Сил Збройних Сил України на загальному оперативно-тактичному фоні. Ефективність використання комплексної системи "Віраж-РД" неодноразово підтверджено в ході заходів бойової та оперативної підготовки, а також при обґрунтуванні напрямків розробки, модернізації та бойового застосування озброєння і військової техніки Повітряних Сил.

Протягом багатьох десяти років в Харківському університеті Повітряних Сил формувалися наукові школи з питань розвитку загальної теорії радіолокації, одну з яких очолює заслужений діяч науки і техніки України, доктор технічних наук, професор О.Сухаревський. Результати досліджень цієї наукової школи дозволяють більш якісно оцінювати можливості засобів радіолокації щодо виявлення, супроводження та розпізнавання повітряних об'єктів.

За час існування Наукового центру за напрямом оцінки бойових можливостей авіаційних угруповань колективом науковців під керівництвом доктора технічних наук, професора О.Леонтьєва розроблено та удосконалено ряд методик, які застосовувались під час проведення навчань та при обґрунтуванні вимог до нових та модернізованих зразків (систем) ОБТ авіації. За напрямом підготовки особового складу авіації групою науковців під керівництвом кандидата технічних наук, старшого наукового співробітника О.Никифорова розроблено методики оцінки підготовки льотного складу, які допомагають командирам планувати та проводити повсякденну підготовку льотчиків в скрутних економічних умовах.

Також проводиться низка досліджень щодо обґрунтування вимог до нових та модернізованих зразків ОБТ авіації та засобів МТЗ. Зазначені дослідження очолюють начальники науково-дослідних відділів кандидати технічних наук, старші наукові співробітники, підполковники І.Клюшников, О.Куренко, О.Кремешний, С.Смик.

За напрямком зенітних ракетних військ під керівництвом кандидата військових наук, доцента М.Демєнко при безпосередній участі А.Макарова, В.Єрдякова, М.Бровко удосконалюються теоретичні основи бойового застосування ЗРВ Повітряних Сил Збройних Сил України з урахуванням сучасних вимог.

Під керівництвом заслуженого діяча науки і техніки України, доктора технічних наук, професора Б.Ланецького при безпосередній участі кандидатів технічних наук старшого наукового співробітника, підполковника В.Лук'янчука, доцента І.Ніколаєва, В.Лісовенка та ін.

розробляються теоретичні основи надійності, експлуатації та ремонту зенітного ракетного озброєння за технічним станом, продовження його призначених показників, які реалізовані в нормативних документах різного рівня.

За напрямком забезпечення навчань військових частин (підрозділів) ЗРВ з бойовою стрільбою під керівництвом кандидата технічних наук, доцента О.Ведмедя розроблено теоретичні основи та практичні рекомендації щодо створення системи безпеки на полігонах Повітряних Сил Збройних Сил України. За напрямком розвитку полігонної бази Повітряних Сил Збройних Сил України під керівництвом кандидата технічних наук, доцента Б.Чумака розроблено та обґрунтовано загальні вимоги до полігонного випробувального комплексу Повітряних Сил Збройних Сил України.

Науковий центр здійснює наукове супроводження заходів щодо розробки та створення комплексів засобів автоматизації командних пунктів Повітряних Сил нового покоління в складі Єдиної автоматизованої системи Збройних Сил України. Цей напрямок діяльності очолює кандидат технічних наук, професор Б.Нізієнко.

Розвитку та систематизації теоретичних положень програмно-цільового планування і управління в оборонній галузі, процесу науково-технічного супроводження розробки та модернізації озброєння і військової техніки, їх випробувань і контролю якості присвячена діяльність наукової школи, яку очолює доктор технічних наук, професор Б.Демидов.

Провідними фахівцями в галузі створення та модернізації радіолокаційної техніки і наукового супроводження державних випробувань зразків озброєння і військової техніки є кандидати технічних наук, старші наукові співробітники Г.Камалтинов та О.Маляренко.

На підставі доручення Президента України та рішення Ради національної безпеки і оборони України науковці центру виконували завдання щодо військово-наукового супроводження створення засобів реалізації концепції стримування. Провідними фахівцями Центру кандидатами технічних наук доцентами Ю.Агафоновим, В.Грековим, А.П'яновим, полковником О.Журавльовим, старшими науковими співробітниками А.Снисаренко, С.Малаховим, С.Звігляничем і М.Изюмським, було сформульовано основні положення оперативно-тактичних вимог та базові напрямки створення відповідного комплексу озброєння, розроблені вихідні дані для проектування, моделі та науково-методичний матеріал оцінки ефективності його застосування.

Фахівці відділу системних досліджень інформаційно-аналітичного забезпечення розвідувальної діяльності під керівництвом кандидата технічних наук, старшого наукового співробітника підполковника

В.Романенка неодноразово залучалися до проведення досліджень в рамках створення Сил спеціальних операцій Збройних Сил України. В.Романенко разом з кандидатом технічних наук, старшим науковим співробітником, підполковником В.Бзотом були запрошені в ролі спостерігачів на змагання на кращу розвідувальну групу Збройних Сил України. Активну участь у заходах міжнародної співпраці за вказаним напрямком бере провідний науковий співробітник відділу, кандидат технічних наук, старший науковий співробітник, підполковник Є.Жилін, що неодноразово працював на міжнародних семінарах з розвитку Сил спеціальних операцій та на багатонаціональних навчаннях Сил спеціальних операцій "Jackal Stone", етапи яких проводились на території України.

В 2010 році офіцер наукового центру, кандидат технічних наук, старший науковий співробітник підполковник А.Феклістов взяв участь у міжнародному курсі з питань безпеки "Управління оборонною галуззю в широкому контексті безпеки" в Оборонному коледжі управління та технологій Академії оборони Великобританії при Кранфілдському університеті. У тому ж році ще 2 офіцери наукового центру кандидат технічних наук, старший науковий співробітник підполковник А.Ткаченко та підполковник Є.Жилін взяли участь у відповідному національному курсі, який проводився на базі Національного університету оборони України.

Командування Повітряних Сил, структурних підрозділів Міністерства оборони і Генерального штабу Збройних Сил України неодноразово відмічало досягнення співробітників Наукового центру при розв'язанні складних завдань, спрямованих на практичне вирішення актуальних проблем воєнної науки, розвитку озброєння та військової техніки Збройних Сил України.

Водночас проведення якісних досліджень в Науковому центрі неможливе без подальшого удосконалення матеріальної бази досліджень, тобто розроблення типового навчально-лабораторного обладнання за відповідними напрямками досліджень, пріоритетного постачання науково-дослідних підрозділів сучасною комп'ютерною технікою, ліцензійними програмними продуктами, створення електронних каталогів і можливостей доступу до інформаційної бази наукових бібліотек провідних країн світу тощо. Сьогодні це досить серйозна проблема, вирішення якої позитивно позначиться на науковому супроводженні заходів, пов'язаних з удосконаленням засад застосування Повітряних Сил, підвищення ефективності функціонування системи управління військами та зброєю, вирішення першочергових завдань експлуатації, ремонту, продовження ресурсу, модернізації існуючих та створення нових зразків озброєння і військової техніки ЗС України.

Сергій Фурдик.

“Ви, В’ячеславе Олександровичу, зробили “неправильний” мотор!”

Що нашим вертолітникам під силу? Підняти в небо дванадцять тонн ваги у горах Паміру. Попрацювати три тижні у сорокаградусну спеку в Середній Азії. Злетіти на гвинтокрилі у Центральній Європі більш ніж на вісім кілометрів і встановити новий світовий рекорд.

Всю важливість цих результатів, які при більш детальному ознайомленні інакше ніж подвигами не назвеш, починаєш осмислювати не одразу. А тоді, коли розумієш, що все це – в інтересах вітчизняного авіапрому та держави. Для запуску нової техніки в серію, для прийняття на озброєння вітчизняним військом. Для створення нових робочих місць, наповнення державного бюджету та, зрештою, зміцнення іміджу країни.

Лише нещодавно успішно завершено повний цикл сертифікаційних випробувань першого українського багатофункціонального вертольота МІ-8МСБ з ісправді унікальними характеристиками. Чогось подібного в світі просто не існує. Експертний центр Державної авіаційної служби Міністерства транспорту України, що діє на базі Державного науково-випробувального центру ЗС України під керівництвом генерал-майора Юрія Тішкова, дав цій крилатій машині зелене світло: вертоліт сертифікований для серійного виробництва!

Цій знаменній події передували заключні випробування, які пройшли в умовах високогір'я і високих температур поблизу місечка Шаартуз на кордоні Республіки Таджикистан з Афганістаном (найспекотніша точка СНД – Авт.). Два десятки представників випробувальної бригади Центру та Запорізького ВАТ “Мотор Січ” у складі двох льотчиків екіпажів та наземного персоналу протягом трьох тижнів досліджували граничні характеристики машини.

Працювали при температурі +42 градуси в тіні. Машину перевантажували – вертоліт на одному двигуні протягом 30 хвилин на злітному режимі набирив висоту 5000 метрів. Гірські вертолітні площадки облаштували на висотах 2500, 3300 і 4200 метрів. Брالی додатковий вантаж – мішки з піском і камінням у дві з половиною тонни. Це все давало змогу випробувати машину в різних висотних і температурних режимах з максимальною злітною вагою у 12 тонн!

– На висоті 4200 метрів ми працювали на майданчику Москвіна в районі всевітньовідомих семитисячників Паміру, – повідомив Герой України, заслужений льотчик-випробувач СРСР Юрій Тішков. – Це стало продовженням випробувань в умовах високогір'я, які розпочалися у Криму на горі Роман-Кош. (1545 метрів – Авт. На початку цього року фотографії крилатої машини, яка підкорила Кримські гори, облетіли провідні українські інформагентства, газети і журнали).

– Літали в саму спеку. Причому, з набором висоти температура за бортом не падала, а трималася на рівні 35-38! – посміхається його рідний брат, відомий льотчик-випробувач “Мотор Січ” Сергій Тішков.

– Робочу температуру масла двигуна доводили до 148 градусів при максимально можливих 150. Ще підняти її на 8-10 градусів і – край. Матчастина не витримає. Ми досить обережно перевантажували техніку і доводили її характеристики до максимуму. В цілому українська техніка надійно спрацювала при високих температурах і в умовах розрідженого повітря, – говорить начальник випробувальної бригади підполковник Олег Шаповалов.

...Виходиш з літака в Душанбе і немов потрапляєш в радянську епоху в самому серці Середньої

Азії. Російську розуміють всі. Хоча самих росіян після кількарічної громадянської війни в 90-х роках минулого століття вже небагато, переважно в Душанбе.

Розмістилися в міжнародному аеропорту Душанбе на фондах державної авіакомпанії “TAJIK AIR”. Гостинність і привітність працелюбного таджикського народу супроводжувала українських випробувачів протягом всього відрядження.

Навіть столичні таксистки вже впізнавали і кликали в гості скуштувати плову. Прості люди, прості стосунки. Спокійний і довірливий народ. А якось у випробуваннях взяв участь навіть заступник міністра транспорту Таджикистану, до речі, сам в недалекому минулому військовий льотчик.

Ще б пак, для гірської країни із спекотним кліматом гвинтокрила техніка давно стала елементом повсякденного життя. Але авіапарк застарів. Безвідмовна “ластівка” МІ-8МСБ з її унікальними можливостями тут вкрай необхідна! І пожежу загасити, і людину за лічені хвилини вивести з віддаленого гірського селища. А якщо треба прийти на допомогу іноземним альпіністам, які і в сніг, і в дощ штурмують “дах усього світу”? Ось і на майданчику Москвіна прибиті численні дощечки в пам'ять загиблим за ціле століття.

Щоденне спілкування з дружною командою українських авіаторів для місцевих дітлахів, молоді і сивих аксакалів було святом. Гугуш і Анохіто, Мухаммад і Ходжи та дві сотні інших таджикських дітей просто обліплювали крилату машину. Їх цікавило все. Крутилися і під ногами, і під колесами гвинтокрила. Допомогали, кричали і розважалися. Місцевого колориту надавали свійські тваринки: працювати ішачки – основний транспортний засіб в горах. А от у наших льотчиків і бортових операторів для дітей завжди були солодощі.

Інколи, коли верталася стомлені польотами, знаходили час поговорити про життя з дев'яностолітніми старцями за чашкою зеленого чаю. За традицією вечеряли на підлозі. І щовечора на подвір'ї гуртожитку, де проживали випробувачі, готувався смачний плов, над яким чаклувала місцева господиня Сумаях.

...На північній стороні Анзобського перевалу на висоті 3300 метрів завжди лежить сніг. Після громадянської війни від філіалу одного з інститутів залишився лише метеопост. Нуралі, якому 50 років, живе тут постійно. Він кожні три години доповідає погоду в Душанбе. Це важливо – в країні іде боротьба за життя з опустеленням і посухою. Дружина і троє дітей разом з ним лише три тепліх місяці влітку. Потім спускаються в долину – там нема колючого вітру і набагато тепліше. За стравою з власноруч пійманого бабака він поділився своєю історією з випробувачами.

Запросив просто до себе геть усю команду та ще й пригостив чаєм з гірських пахучих трав...

Запам'яталася їй екскурсія до місцевої святині Чилучор Чашма, що означає “44 джерела”. Її організував начальник місцевого ДОСААФу. За 12 кілометрів від селища Шаартуз з-під землі б'ють 5 великих джерел. Потім розпадаються на 39 дрібних, а з них вода стікається в один великий канал. Гірську форель, якої тут безліч, ніхто не ловить. Це місце паломництва. Можна скупатися, напиться води. Вода 17 джерел визнана цілющою. Її температура навіть в спеку +5. Воду пили і з льодовиків високо в горах. А от в долині з каламутних ариків, де бере воду місцеве населення, пити воду остереглися...

– Програма випробувань була виконана повністю, – повертає нас до випробувань Юрій Тішков. – Завдяки унікальним двигунам Запорізького ВАТ “Мотор Січ” машина в черговий раз “здивувала” випробувачів своїми льотно-технічними характеристиками. А деякі з них перевернули параметри більш потужного вертольота МІ-8МТ з двигуном у 2200 кінських сил.

Тож не дарма в розмові з директором “Мотор Січі” В'ячеславом Богуслаєвим прославлений льотчик-випробувач Юрій Тішков свого часу зауважив: “Ви, В'ячеславе Олександровичу, зробили “неправильний” мотор! Він суперечить усім законам динаміки польоту і двигунобудування!”

– Неймовірно, але факт! Двигун ТВ3-117ВМА-СБМ1В – 4Е серії у 1500 кінських сил при наборі висоти, в умовах розрідженого повітря і підйомі температури зберігає свою потужність постійно, а не втрачає її, як двигуни інших вертольотів. Це велика перевага української промисловості, – підкреслює Юрій Тішков.

Крім того, вертоліт МІ-8МСБ показав вражаючі характеристики: досягнуто 20-відсоткової економії пального в порівнянні з базовим вертольотом, вертоліт набрав висоту динамічної стелі 6300 метрів (у той час як вертоліт МІ-8Т має динамічну стелю 4500 метрів). Більше того. На міжнародному авіасалоні “Авіасвіт XXI” цього року встановлено новий світовий рекорд у 8200 метрів! Фактично при безупинному вертикальному зльоті! Екіпаж льотчиків-випробувачів Сергія Тішкова і Юрія Юхимука, підготовлений до польоту бригадою Олега Шаповалова, блискуче справився з завданням. І це ще не межа, як говорять пілоти, машина здатна підніматися й далі. Так і до “вершини світу”, Евересту, рукою подати – ще якихось 645 метрів!

– Це винятково знаменна подія: хоча й з елементами радянського виробництва, в Україні фактично створено перший український вертоліт, – підкреслює Юрій Тішков. – Це вже зовсім інша машина, з новими двигунами, з одночасним збільшен-

ням ресурсу планера, збільшенням життєвого циклу вертольота, продовженням строку його експлуатації, а в подальшому – і з новою авіонікою.

В Україні радянські МІ-8 модернізуватиме флагман українського моторобудування Запорізьке ВАТ “Мотор Січ”, яке очолює В'ячеслав Богуслаєв. Провідний інженер-випробувач ДНВЦ кандидат технічних наук полковник Володимир Башинський підкреслює, що сьогодні крилата машина має сертифікат типу з відповідною картою даних з обмеженнями і дозволенними режимами. Простими словами, визначено область застосування вертольота, де гвинтокрил відбувся! За результатами сертифікаційних випробувань вертольоту присвоєна літера “О1”. Це означає, що гвинтокрил став серійним по лінії цивільної авіації.

Що ж чекає на вертолітників у майбутньому? Попереду – про-

довження випробувань в умовах наднизьких температур до -60 градусів (ймовірніше, у Якутії), а поки що підготовка на МІ-8МСБ до показових польотів в Об'єднаних Арабських Еміратах.

Більше того, наразі розглядається питання щодо зарахування отриманих результатів випробувань для оборонного відомства. А це – оновлення авіапарку Міністерства оборони України, авіації МНС, прикордонних військ, МВС для вирішення різноманітних завдань, а також численні міжнародні замовлення.

Тож, як говорить Юрій Тішков, науку не зупинити. Вже сьогодні українські військові випробувачі працюють на вітчизняний військово-промисловий комплекс держави, зміцнюючи її міць. Формують власну вертолітно-будівельну галузь України.

**Руслан Семенюк.
М. Феодосія.
Фото Сергія Бебешка.**

20-летию создания транспортной авиационной эскадрильи “Блакитна Стежа”, всем тем, кто связал с ней свою судьбу, посвящается

Ан-30: “Маленький Боинг” Страны Советов

В середине 60-х годов огромная роль в СССР отводилась освоению Сибири и Дальнего Востока, как регионов в целом, так и имевшихся там залежей полезных ископаемых. При этом для проведения аэрофотосъёмочных работ привлекались и самолёты Ли-2Ф (создан в 1950 году), Ил-14Ф (1956 год). Однако к подобного рода работам выдвигались всё новые и новые требования, в том числе и повышение их качества и точности. Да и география полётов “фотографов” не ограничивалась только Сибирью и Дальним Востоком: площадь СССР составляла более 22.5 млн. км², а желающих получить полные и точные карты было предостаточно, как в военной, так и в гражданской среде.

В связи с повышением требований на борту самолёта-фотографа необходимо было устанавливать и соответствующее оборудование. Это решили сделать не методом дооборудования Ли-2Ф и Ил-14Ф, а установкой его на специально разрабатываемом самолёте. В 1964 году его решили создать на базе уже летавшего к тому времени 5 лет (из них 2 года – на пассажирских рейсах), но уже успешного зарекомендовать себя с положительной стороны Ан-24.

6 июля 1964 года вышло Постановление Совета министров СССР № 565-235, которым ОКБ-49 (сейчас – ТАНК им. Г.М.Бериева) предписывалось создать самолёт Ан-24ФК (ФК – фото-картографический) по разработанным в ОКБ Антонова тактико-техническим требованиям, эскизному проекту и компоновке. Произошло это в непростой период истории для ОКБ, когда коллектив, работавший в области гидроавиации, вынужден был заняться и сухопутными машинами. Значительная роль в создании самолёта отводилась и Государственному Союзному опытному заводу ГСОЗ-473 (сейчас АНТК им. О.К.Антонова) и КМЗ (сейчас – серийный завод Авиант). Последнему предписывалось передать в Таганрог для переоборудования серийный Ан-24 собственной постройки.

Первоначально разрабатывались две различные версии самолёта – для военных (вариант “Б”) и гражданских (вариант “А”) заказчиков. Однако со временем заказчики и конструкторы “сошлись” на одной машине, которая комплектовалась различным составом оборудования, в зависимости от эксплуатанта.

К середине 1965 года в ОКБ закончили эскизный проект, а 12-16 июля того же года успешно прошла и макетная комиссия будущего аэрофотосъёмщика. Стоит отметить, что в ней принимали участие и штурманы, летавшие на АФС на Ил-14. Для переоборудования в вариант Ан-24ФК (изделие “ФК”) выделили серийный Ан-24 (зав. № 57302003, 1965 года выпуска) СССР-46389, что и было успешно выполнено к лету 1967 года на опытном заводе ОКБ в Таганроге.

В связи с размещением в носовой части самолета рабочего места штурмана, пришлось полностью изменить конструкцию его носовой части, до 11-го шпангоута включительно: её увелили в диаметре (на 41 см), удлиннили (на 73 см) и застеклили с целью улучшения обзора. В результате этого самолёт получил характерный “горб” в носовой части, что привело к обретению им среди лётного и инженерно-технического состава прозвища “Маленький Боинг” с намёком на Боинг 747. В то же время количество иллюминаторов по сравнению с Ан-24 не уменьшалось.

В нижней части фюзеляжа между шпангоутами 21-30 сделали вырезы, в которых установили 5 застеклённых фотолюков, закрываемых створками.

На Ан-24ФК для облегчения расчётов экипажем установили ДИСС, а вот РЛС демонтировали, что делало его самолётом “чистого неба”, т.е. способным летать только при отсутствии ОЯП, которые экипажу предписывалось теперь выявлять визуально. Также демонтировали всё пассажирское оборудование, зашили грузовую дверь по правому борту сразу за кабиной экипажа, в центроплане установили дополнительные топливные баки. Экипаж самолёта теперь включал в себя 7 человек: КК, ПКК, штурмана, бортового техника (инженера), бортового радиста и двух операторов фотооборудования.

Впервые в небо Ан-24ФК поднял 25 августа 1967 года с заводского аэродрома Таганрог (Южный) экипаж лётчика-испытателя ОКБ Антонова (в будущем – Героя Советского Союза) И.Давыдова.

Совместные (ОКБ Г.М.Бериева и ОКБ О.К.Антонова) заводские испытания варианта “А”, проходившие на аэродромах Таганрог, Гостомель и в Средней Азии, завершились в июле 1968 года.

В декабре 1968 – сентябре 1969 года прошли Государственные испытания ва-

рианта “Б”, в процессе которых выполнено 45 полётов. На время военных испытаний самолёт получил бортовой номер “91”, а от регистрационного номера остался только префикс “СССР”.

В ходе испытаний на самолёте летали лётчики-испытатели ОКБ Антонова Ю.Курлин, Ю.Кетов, Б.Степанов, В.Залюбовский, штурман-испытатель Г.Гуменюк, бортрадист Ю.Сумный, ведущий инженер Б.Юшков.

Решение технических вопросов при Государственных испытаниях от ОКБ Бериева обеспечивал ведущий конструктор В.Царицын, от ОКБ Антонова – Ю.Гайдамаченко.

В феврале 1970 года самолёт передали на Государственные испытания варианта “А” в ГосНИИ ГА, которые успешно прошли с 7 апреля по 17 июня. Ведущим лётчиком-испытателем был К.Романов. На их основании выдано “Заключение по результатам Государственных испытаний самолёта Ан-30 (Ан-24ФК-1970 г.)”.

По их результатам отмечены преимущества Ан-24ФК по сравнению с Ил-14ФК: большая скорость полёта, возможность выполнения АФС в высокогорье, улучшение условий работы экипажа, особенно – штурмана, повышение точности полёта по маршруту благодаря установке ДИСС. Основным отмеченным недостатком был малый запас топлива (его необходимо было увеличить на 500-1000 кг), остальные проблемные вопросы касались, в основном, аэрофотосъёмочной аппаратуры и ПНО (часть из которых ещё попросту серийно не выпускались или только проходили испытания) и оборудования рабочих мест операторов. Кроме того, для расширения функциональности машины было решено выпустить Ан-30 с грузовым люком по правому борту за кабиной экипажа (появилась возможность перевозить не только пассажиров, но и грузы).

2 сентября 1970 года МГА утвердило “Акт о проведении Государственных лётных испытаний специальной пилотажно-навигационной и аэрофотосъёмочной ап-

паратуры и систем самолёта Ан-24ФК, модифицированного для аэрофотосъёмки в картографических целях”.

В целом, по результатам Госиспытаний, Ан-24ФК рекомендован к серийному производству и эксплуатации в ВВС и МГА после устранения замечаний по дальности и продолжительности полёта, а также – аэрофотосъёмочному оборудованию. В

лось направить группу специалистов от ОКБ Антонова в Таганрог. А для разработки серийной технической документации по машине “антоновцы” просили направить в Киев от ОКБ Бериева 50 конструкторов, а также сроком на 3 месяца – передать на серийный завод опытный Ан-24ФК. Эта идея наткнулась на уклончивые ответы руководства ОКБ и других структур (из-за различного рода амбиций, в т.ч. касавшихся и взятия документации у “конкурирующей фирмы”), пока не вмешался сам Генеральный конструктор О.К.Антонов.

Естественно, что особой радости от всего происходящего не испытали после приезда представителей из Киева и в Таганроге. Но после ссылок на решения руководства МАП, вопрос с передачей документации и выделением 50 авиаконструкторов решился. Прилетел в Киев и Ан-24ФК. Всё этого помогло, несмотря на “сырость” технической документации, доработать её и передать на КиАЗ в декабре 1971 года, в соответствии с графиком.

Но практически всем исполнителям было выгодно строить не модификацию уже существующего самолёта, пусть и специальную, а новый самолёт. Поэтому было решено переименовать машину в Ан-30. Простым это кажется только на бумаге, а на деле потребовалась переработка многих документов, включая ряд постановлений МАП, МРП и МОМ.

Первоначально считалось, что Ан-24ФК, являясь модификацией Ан-24, будет дороже его всего на 10%, на деле же оказалось – на все 100. И это становилось дополнительным стимулом для КиАЗ по его скорейшему внедрению в серию.

Машина получила комплекс оборудования, обеспечивающий полёты на АФС днём и ночью, в том числе в автоматическом и полуполуавтоматическом режиме. Он позволяет выполнять как плановую, так и перспективную АФС с последующим получением аэрофотоснимков масштабами от 1:5000 до 1:200000. Теоретически имеется возможность обработки фотоплёнки прямо на борту самолёта во время полёта в так называемой “тёмной комнате”, однако, как показала практика во время полётов над Афганистаном, сделать это трудно из-за сложности подбора состава для её проявки в условиях, отличных от стандартных на земле.

За 1 час полёта с Ан-30 можно сфотографировать до 5000 км² земной поверхности.

Над фотолюками №1 и №3 устанавливаются фотоаппараты, над №2 – оптический блок ЭКП, над №4 – светоприёмник АЭ-2, люк №5 используется только в варианте “Б”. Стёкла люков обдуваются тёплым воздухом из СКВ. Сдвижные крышки фотолюка имеют электрический и ручной приводы и убираются в специальные подфюзеляжные обтекатели.

По правому борту между шпангоутами №18-22 оборудована “тёмная комната” для перезарядки кассет фотоаппаратов, а между шпангоутами №34-37 – шкаф для их хранения. Рабочие места операторов располагаются между шпангоутами 26-27 и 29-30 в варианте “А” и 16-18 и 26-27 – в варианте “Б”.

Далі буде.

©Сергей Дроздов.
Специально для “Крила України”.

Даёшь Киев!

После победы в битве под Курском, освобождения Орла, Белгорода и Харькова советскими войсками были созданы благоприятные условия для перехода в наступление на широком фронте. Как выразился Британский премьер У.Черчилль: "... три огромных сражения за Курск, Орёл и Харьков... ознаменовали крушение германских армий на Восточном фронте". Поэтому нашей Ставкой ВГК предусматривалось проведение ряда наступательных операций под единым замыслом, вошедших в историю Великой Отечественной войны как битва за Днепр.

В свою очередь, верховное командование вермахта стремилось во что бы то ни стало остановить наступление советских войск и сохранить за собой важные экономические районы. С этой целью срочно создавался мощный оборонительный рубеж по р. Нарва, городам Витебск, Орша, рекам Сож, Днепр, Молочная и побережью Крымского полуострова, названного Восточным валом. Большое значение придавалось р. Днепр – главной части Восточного вала.

Так как довоенный Киев располагался на правом берегу Днепра, необходимо было разбить противника, форсировать Днепр, третью по длине после Волги и Дуная реку в Европе, и освободить столицу Советской Украины г. Киев. Чтобы противник не смог закрепиться, темпы преследования его составляли 20-25 км, иногда 30-40 км в сутки.

В директиве от 9 сентября 1943 г. Ставка приказала за успешное форсирование крупных водных преград и закрепление на плацдарме, преодоление Днепра в районе Смоленска и ниже, а также равных Днепру рек представлять к званию Героя Советского Союза.

Следует отметить, что сосед справа, Центральный (с 20 октября Белорусский) фронт генерал-полковника К. Рокоссовского, вырвался далеко вперёд и первым форсировал Днепр. Стремительно форсировав Десну южнее Чернигова и севернее Киева 13-я армия генерала Н. Пухова с ходу захватила на западном берегу устье р. Тетерев в районе Чернобыля. Её сосед – войска 60-й армии генерал-лейтенанта И. Черняховского, преследуя разбитого противника, сминая его части, 15 сентября освободили Нежин. На рассвете 22 сентября здесь развернулись бои. К исходу дня наши части прочно овладели плацдармом на правом берегу размером 25 км по фронту и от 2 до 10 км в глубину. Значительную помощь им оказали партизаны. Дорога на Киев с северо-запада в тыл немцам была открыта. Стремительно наступая, 60-я армия И. Черняховского была уже на подступах к украинской столице. Но во второй половине сентября появилось странное распоряжение Ставки: разграничительная линия между Центральным и Воронежским фронтами была передвинута ещё дальше к северу от Киева. Участок, где намечился успех.

К. Рокоссовский позвонил И. Сталину и получил ответ: "Это сделано по настоянию Жукова и Хрущёва, они находятся там, им виднее..."

Командующий группой армий "Юг" генерал-фельдмаршал Эрих фон Манштейн вынужден был отдать приказ вечером 15

сентября на отход своей группы армий к Днепру.

Начиная с 16 сентября, все виды советской разведки потверждали, что противник поспешно отходит за Днепр. В связи с этим командующий Воронежским фронтом генерал армии Н. Ватутин дал директиву, требующую ускорить выход к Днепру и с ходу его форсировать.

Почти со второй декады сентября 1943 г. в небе над Днепром развернулись ожесточённые воздушные бои авиации 2-й Воздушной армии генерал-лейтенанта С. Красовского против 4-го Воздушного флота Люфтваффе генерал-полковника Отто Деслоха. Особенно досталось истребителям, отражавшим беспрепятственные налёты фашистской авиации на переправы, районы сосредоточения советских войск. В то же время наши "Илы" и "Пешки" уничтожали технику и живую силу врага, его самолёты на земле на ближних аэродромах.

18 сентября 1943 г., преследуя отступающих гитлеровцев, войска Воронежского фронта вступили на территорию Киевской области. В боевом распоряжении, отданном в ночь на 19 сентября, командующий фронтом Н. Ватутин потребовал максимальных темпов наступления. А командующему 3-й гв. Танковой армией генералу П. Рыбалко, – двигаться со скоростью 100 км в сутки! И не позднее 22 сентября выйти в район г. Переяслова. Выполняя приказ, передовые отряды 3-й гв. ТА и 40-й армии к 22 часам 20 сентября вышли к Днепру у г. Переяслава в районе Букринской излучины Днепра и приступили к форсированию.

К исходу 21 сентября достигли Днепра остальные войска Воронежского фронта. И уже в ночь на 22 сентября передовые и разведывательные отряды 3-й гв. ТА и 40-й армии (генерал-лейтенанта К. Москаленко) форсировали реку на подручных средствах и захватили плацдармы в р-не Великого Букиря.

Тем временем к концу сентября войска левого крыла Центрального фронта – 61-я (генерала П. Белова), 13-я (генерала Н. Пухова) и 60-й армии (генерал-лейтенанта И. Черняховского) захватили и прочно удерживали плацдармы на западном берегу Днепра с участком уже 180 км. Путь на Киев был реален и с минимальными потерями.

5 октября Ставка приняла решение передать 13-ю (Н. Пухова) и 60-ю армии (И. Черняховского) с занимаемыми ими участками Воронежскому фронту Н. Ватутина. На вопрос К. Рокоссовского, почему у него отобрали две армии, И. Сталин по ВЧ сказал, что Центральный фронт свою задачу выполнил. Теперь он переименовывается в Белорусский и у него новые задачи.

Захватив в конце сентября

1943 г. плацдармы на правом берегу Днепра южнее и севернее Киева, войска 1-го Украинского фронта дважды (с 12 по 15 и с 21 по 23 октября) предпринимали безуспешные попытки наступления с целью прорыва обороны противника и обхода Киева с юго-запада. Главный удар нанесли с южного, Букринского плацдарма, вспомогательный – с северного, Лютежского. Обе операции, однако, не получили развития, несмотря на парашютный десант в тыл немцев, вызвав неимоверное число жертв в десятки тысяч человек с нашей стороны, так как противник против Букринского плацдарма, считая его главным, смог хорошо закрепиться. Сосредоточил 10 дивизий, половину которых составляли танковые и моторизованные. Сильно пересечённая местность затрудняла использование крупных танковых соединений 3-й гв. ТА.

Тем не менее, командование 1-го Украинского фронта приняло решение начать в конце октября третье наступление с того же, неудобного Букринского, плацдарма. Присутствующий в штабе 1-го Украинского фронта представитель Ставки маршал Г. Жуков не возражал.

Однако в полдень, 23 октября, командующего фронтом Н. Ватутина вызвал к телефону И. Сталин. Он сказал, что войскам товарищей Рыбалко (3 гв.ТА) и Москаленко (40-я армия) трудно наступать на Киев с этого плацдарма, так как местность там резко пересечённая и Киева с юга им не взять. "Посмотрите на Лютежский плацдарм с севера от Киева в руках 38-й армии. Местность там ровная. Предлагаю вам продумать вопрос о рокировке 3-й гв. ТА и частей усиления 40-й армии". В конце И. Сталин предложил скрытно, в тёмное время суток, вывести их с Букринского плацдарма на Лютежский. А остаткам 40-й и 27-й армиям продолжить демонстрацию наступления на Букринском плацдарме.

24 октября из Москвы прибыла директива, в которой Ставка ВГК указывала, что неудачи наступления на Букринском плацдарме произошли потому, что не были своевременно учтены условия местности, затруднявшие наступление. Ставка приказывала произвести перегруппировку войск 1-го Украинского фронта... "3-ю гв. ТА П. Рыбалко перевести севернее Киева, используя её здесь совместно с 1-м гв. корпусом... Усилить правое крыло фронта за счёт левого крыла... Привлечь к участию в наступлении на Киев (переданную) 60-ю армию (генерал-лейтенанта И. Черняховского) и 38-ю (которую принял генерал-лейтенант К. Москаленко) армии и 3-ю гв. ТА. Переброску Рыбалко и стрелковых дивизий начать не-

медленно. Скрытно. Наступление правого крыла начать 1-2.11.43 г. Левому крылу начать наступление не позже 2.11.43 г. Об исполнении доложить". Подписи Сталин, Антонов.

Даже в этой директиве И. Сталин не назвал Лютежский плацдарм, откуда будет наноситься главный удар. Причина проста. В высших эшелонах советского командования работал немецкий шпион. Об этом говорит то, что немцам было известно о Тегеранской конференции. Им потом станет известно о Крымской встрече в Ялте в феврале 1945 г. руководителей трёх держав. И если о Тегеранской встрече немцы могли узнать от союзников, то встреча в Ялте определилась в последний момент. И только исключительно грамотные и высокопрофессиональные действия спецслужб, руководимых наркомом внутренних дел СССР Л. Берией, позволили без помех провести эту встречу. Ещё 19 августа 1941 г. Г. Жуков представил И. Сталину доклад: "Я считаю, что противник очень хорошо знает всю систему нашей обороны, всю оперативно-стратегическую группировку наших сил. Видимо, у нас среди крупных работников... противник имеет своих людей". И. Сталин оставил это без ответа.

Но это подтвердилось... В сентябре 1943 г. для развития успеха на Букринском участке было принято решение выбросить в тыл противника близ Канева воздушный десант из 3-й и части 5-й воздушно-десантных бригад. О секретности говорит такой факт, что даже командиры передовых советских частей и соединений на плацдарме не были заранее предупреждены. Тем не менее, за день до 24 сентября 1943 г., с немецкого самолёта были сброшены листовки "Ждём вас. Прилетайте. Обещаем тёплый приём!" Советское командование это посчитало за шутку. Операцию не перенесли. И немцы приняли... Из-за сильного огня лётчики выбрасывали десантников с большой высоты, не доходя до заданного места высадки. Вместо 500 самолётных вылетов удалось совершить 298. Из 10 тысяч человек было выброшено 4695. В итоге десант был разбросан в радиусе 100 км и задачу не выполнил. Это также послужило одной из причин Букринской неудачи.

Новая основная идея была такова: скрытно перебросить с юга на север 3-ю ТА, часть 40-й А, 7-го арт.к, создав превосходство в людях – в 3, орудиях – в 4,5, танках – в 9 раз на главном направлении. Нанося демонстративно-вспомогательный удар с Букринского и главный с Лютежского плацдармов, прорвать оборону и разгромить противника. Освободить Киев, создав благоприятные условия для

освобождения Правобережной Украины.

ЧВС 38-й армии генерал-майор А. Епишев, политорганы, партийные и комсомольские организации развернули большую кропотливую пропагандистскую работу под лозунгом: "Освободим Киев к 26-й годовщине Великого Октября".

1-й Украинский фронт 1 ноября начал наступление с Букринского плацдарма, оттянув на себя значительные силы противника. А в 8 часов 3 ноября началась 40-минутная артиллерийская и авиационная подготовка на Лютежском, главным направлением фронта. На 6-километровом участке прорыва плотность артиллерии составила 380 орудий и миномётов на километр фронта. В этот день впервые в полосе армии действовал 7-й артиллерийский корпус прорыва генерала П. Королькова в направлении Святошино.

Неоценимую помощь наземным войскам оказали части и соединения 2-й Воздушной армии генерал-лейтенанта авиации С.А.Красовского, прикрывавшие 1-й Украинский фронт с воздуха. К началу Киевской наступательной операции выравнилось с противником соотношение авиации, достигнутое упорными боями. Так, во 2-й ВА генерал-лейтенанта авиации С. Красовского стало 603 самолёта, а у противника около 610, истребителей у нас – 260, у немцев – 150 самолётов.

Ещё несколько примеров героизма советских лётчиков 2-й Воздушной армии.

За семь дней боёв с 7 по 13 октября 1943 г. истребителями 2-й ВА было сбито около 200 самолётов врага. 291-я ошад, которой командовал Герой Советского Союза, народный герой Югославии генерал-майор авиации Андрей Витрук, не раз отличалась в боях, вырастила в дивизии много прославленных мастеров штурмовых ударов и воздушных боёв.

14 октября 1943 г. восьмёрка истребителей 111-го иап под командованием ст. л-та С. Горелова, прикрывая переправу через Днепр, южнее Киева, отразила налёт сотни вражеских бомбардировщиков, сбив при этом 10 фашистских бомбовозов.

Через несколько дней эта группа вновь отличилась, отбив налёт 90 бомбардировщиков, уничтожив 15 стервятников. Когда истребители прикрывали переправы, "Илы" и "Пешки" ударами с воздуха разрушали оборону врага. 12 и 15 октября бомбардировщики полковника Нечипоренко и штурмовики 5-го шак генерала Н. Каманина в районе Букринского плацдарма нанесли удар по скоплениям танков и артиллерии врага.

Далі буде.

А.Пилипчук.

Вища школа підготовки командирів військових частин для зенітних ракетних військ Повітряних Сил

Відомо, що зенітні ракетні війська складають основну вогневу силу в системі проти-повітряної оборони держави та призначені для захисту адміністративних, промислово-економічних центрів і районів країни, угруповань Збройних Сил, важливих державних, військових й інших об'єктів від ударів авіації та безпілотних засобів протиніка з повітря. Підготовка спеціалістів, здатних ефективно застосовувати військові частини зенітних ракетних військ, оснащених сучасними ЗРК, в мирний час та в бойових умовах, вимагає створення відповідної навчально-методичної бази, навчально-методичного фонду та наукового потенціалу, які б відповідали новим вимогам.

З метою підготовки таких спеціалістів – командирів військових частин та інженерів-керівників, у 2010 році створена кафедра зенітних ракетних військ, що організаційно входить до складу інституту авіації та протиповітряної оборони Національного університету оборони України. Очолює її кандидат військових наук, доцент полковник Михайло Левченко. Кафедра здійснює підготовку фахівців для зенітних ракетних військ Повітряних Сил Збройних Сил України з вищою військовою оперативно-тактичною освітою і кваліфікацією «магістр військового управління, офіцер військового управління оперативно-тактичного рівня».

Також кафедра здійснює навчальну і методичну роботу з визначених навчальних дисциплін за спеціальностями: «Бойове застосування та управління діями військових частин зенітних ракетних військ Повітряних Сил» (зі спеціалізацією: «Бойове застосування та управління діями військових частин зенітних ракетних військ») та «Організація матеріально-технічного забезпечення родів військ Повітряних Сил» (зі спеціалізацією: «Організація експлуатації та ремонту озброєння та військової техніки зенітних ракетних військ»).

Для фахівців ОТР Повітряних Сил кафедрою викладаються навчальні дисципліни: «Бойове застосування зенітних ракетних військ», «Бойова підготовка зенітних ракетних військ», «Управління вогнем», «Технічне забезпечення зенітних ракетних військ» та «Організація експлуатації та ремонту озброєння та військової техніки зенітних ракетних військ», чим забезпечується підготовка магістра військового

працівників. Тобто, сьогодні кафедра є провідним центром, який охоплює усі види діяльності (навчальну, методичну, наукову та науково-технічну) щодо розвитку теорії і практики підготовки та застосування зенітних ракетних військ Повітряних Сил та всебічного їх забезпечення, і має риси структурного формування з повним завершеним циклом підготовки фахівців виду Збройних Сил України.

Основними завданнями процесу підготовки фахівців ЗРВ є навчання особливостям бойової та мобілізаційної готовності, бойового чергування, підготовки і застосування військових частин

планів та програм, вимог Міністерства оборони України, Командування Повітряних Сил Збройних Сил України з підготовки офіцерів вищої кваліфікації.

Під час навчального процесу фахівці кафедри особливо зосереджують увагу на всебічне покращення якості підготовки слухачів, забезпечення максимальної наближеності їх навчання та виховання до сучасних вимог життєдіяльності військ на підставі висновків і досвіду проведення командно-штабних навчань, тренувань, тактичних навчань з бойовими стрільбами, підвищенні рівня практичної спрямованості навчального процесу.

ЗРВ у складі оперативних угруповань військ, організації та здійсненню всіх видів оперативного, бойового, матеріально-технічного та медичного забезпечення ЗРВ. Також це і надання слухачам практичних навичок в управлінні плануванням та застосуванням військових частин в умовах інформаційно-психологічного впливу з обґрунтуванням рішень, що приймаються, за ра-

Кафедра акредитована та має відповідні ліцензії щодо надання освітніх послуг. Для навчання на кафедрі на конкурсній основі приймаються офіцери, які перебувають на військовій службі у Повітряних Силах Збройних Сил України, мають базову чи повну вищу освіту, позитивно характеризуються по службі, включені до резерву кандидатів для просування по службі та направлення на навчання і проходять службу на посадах за обраною спеціальністю (спеціалізацією):

на денну форму навчання – зі штатно-посадовою категорії «майор» і вище, віком до 38 років; на заочну форму навчання – зі штатно-посадовою категорії майор, у військовому званні «майор», після перебування на посадах зазначеної штатної категорії не менше 2 років, віком до 40 років.

Випускникам, які успішно закінчили навчання в Національному університеті оборони України за спеціальностями кафедри, видають дипломи магістра державного зразка.

В 1992 році Міністерством оборони України було прийнято рішення про створення Академії Збройних Сил України. В ході формування академії створювалися кафедри та інші підрозділи забезпечення навчального процесу. Було сформовано і кафедру Військ Повітряної оборони.

В ході реформування Збройних Сил України напрями діяльності та відповідно назва кафедри декілька разів змінювалась.

Формування кафедри зенітних ракетних військ було розпочато відповідно до Указу Прези-

дента України від 30 грудня 2008 року №1217/2008, Постанови Кабінету Міністрів України від 28 січня 2009 року № 39 щодо реорганізації Національної академії оборони України в Національний університет оборони України та наказу начальника Національної академії оборони України від 18.02.2010 №27.

З моменту створення кафедри очолювали: доктор військових наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України генерал-полковник І.Руснак, кандидат технічних наук, доцент генерал-майор П.Мехов, генерал-майор М.Машаровський, кандидат військових наук, доцент генерал-лейтенант І.Романенко, кандидат військових наук, доцент генерал-майор М.Руденко, кандидат військових наук, доцент генерал-майор П.Щипанський.

Протягом останніх років змінювався бойовий склад та озброєння зенітних ракетних військ, змінювались спеціалізації підготовки слухачів і професорсько-викладацький склад, але головне завдання кафедри залишалось незмінним – підготовка для зенітних ракетних військ висококваліфікованих офіцерів-керівників. Як відзначає виконуючий обов'язки начальника Національного університету оборони України генерал-лейтенант В.Телелим, із цим завданням кафедри і сьогодні успішно справляється.

Понад 80 відсотків викладачів кафедри мають вчені ступені і звання, серед них 20 % – доктори наук: доктор технічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки Аркадій Крижний та доктор технічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки Альберт Асланян. Вчену ступінь кандидатів військових та технічних наук мають 60 % викладачів: полковник М.Левченко, працівники Збройних Сил України Я.Андрейко, В.Мельниченко, Г.Мильників, П.Дранік, підполковник С.Гогоняц. Чимало викладачів кафедри мають великий досвід викладацької роботи.

Кафедра підтримує тісний зв'язок з військовими частинами і Командуванням Повітряних Сил. Викладачі відслідковують проходження служби випускниками, а випускники із задоволенням відвідують рідні стіни кафедри та інституту.

Відомо, що критерієм істини є практика. Виходячи з цього, відповідно до рішення начальника Генерального штабу – Головнокомандувача Збройних Сил України, виконуючим обов'язки

начальника Національного університету оборони України доктором військових наук, професором, заслуженим діячем науки і техніки України генерал-лейтенантом В.Телелимом прийнято рішення про підсилення практичної спрямованості навчання слухачів університету.

На засіданні вченої ради Інституту авіації та протиповітряної оборони, начальником Інституту генерал-майором П.Щипанським ухвалено пропозиції кафедри ЗРВ щодо реалізації цього завдання.

З метою якісного проведення практичних занять, командувачем Повітряних Сил Збройних Сил України генерал-лейтенантом Ю.Байдаком затверджено розподіл навчально-матеріальної бази військ з практичної підготовки військових частин до використання за призначенням, де Національному університету оборони України відводиться одне з провідних місць.

Кафедрою для проведення практичних занять активно використовується навчально-матеріальна база навчального центру Повітряних Сил Збройних Сил України, зенітних ракетних бригад і полків, що дислоковані поблизу Києва. Це дозволяє слухачам університету отримати практику управління підрозділами в мирний час і в бойовій обстановці. Гарні взаємовідносини, підтримка і наближення з боку начальника центру полковника Т.Венгера, командира зенітної ракетної бригади полковника Ю.Ставського дозволяють викладачам кафедри зенітних ракетних військ проводити практичні заняття зі слухачами на високому методичному рівні, в обстановці, наближеній до бойової. Завдяки цьому покращуються практичні навички слухачів з питань управління військовими частинами в мирний час, в ході реалізації заходів бойової підготовки, а також – під час підготовки та ведення бойових дій.

Практичні заняття, які проводяться на НТЦ двічі на рік, свідчать про те, що підготовка випускників Національного університету оборони України відповідає сучасним вимогам – слухачі кафедри ЗРВ показують тільки відмінні та хороші результати. Навчально-виховний процес на кафедрі забезпечує можливість здобуття слухачами знань, умінь і навичок у військовій сфері, необхідних для професійної діяльності, та їх інтелектуального, морального, духовного, естетичного і фізичного розвитку.

управління. Крім того, кафедра бере участь у підготовці фахівців усіх спеціальностей оперативно-тактичного рівня інших видів Збройних Сил України, включаючи й курсову підготовку.

Значна увага на кафедрі приділяється веденню воєнно-наукової та виховної роботи зі слухачами, науково-дослідній роботі, підготовці науково-педагогічних кадрів, підвищенню кваліфікації офіцерського складу, науково-педагогічних та наукових

хунок моделювання відповідних процесів. При цьому головні акценти робляться на тому, аби привнести зміст навчання у відповідність до перспектив розвитку ЗРВ ПС Збройних Сил України, характеру і умов виконання покладених на них завдань, досвіду застосування військ у локальних війнах, збройних конфліктах, миротворчих операціях. Також тут прагнуть забезпечити якісну реалізацію освітньо-кваліфікаційних характеристик, навчальних

ТЕСТИ

Ізраїль випробував систему захисту літаків

ВПС Ізраїлю завершили випробування системи захисту авіації від ракет з тепловим наведенням, що використовуються у переносних зенітних ракетних комплексах. Як повідомляє Flightglobal, система розроблена компанією Elbit Systems і одержала назву C-Music.

За інформацією видання, серійна установка C-Music на ізраїльські літаки почнеться на початку 2013 року. Причому, встановлювати комплекси планується, в тому числі й на літаки цивільної авіації. Зокрема на літаки типу ATR 72, що виконують рейси по Ізраїлю.

Система C-Music розроблена на базі комплексу Music для за-

хисту від ПЗРК літаків і вертольотів. Система здатна виявляти відразу кілька ракет з тепловим наведенням і збивати їх з курсу за допомогою спрямованого лазерного променя. Установка Ізраїлем систем захисту авіації від ПЗРК ведеться на тлі ракетних обстрілів ізраїльських літаків і вертольотів з боку Сектору Газа.

КІБЕРВІЙНИ

НАТО зарахувало Росію до головних кіберпротивників

НАТО включило Росію, Іран і Китай у число головних кіберпротивників країн альянсу, пише "Коммерсант" із посиланням на власні джерела в штабі НАТО. З 13 по 16 листопада країни НАТО проведуть військові навчання Cyber Coalition 2012, у рамках яких відпрацюватиметься сценарій можливої кібератаки на країни альянсу й відповідного удару.

Відповідно до сценарію, атаки зазнають дві країни: Угорщина й Естонія. Дії хакерів призводять до того, що життєдіяльність Естонії виявляється повністю паралізованою. Крім того, їм вдається вивести з ладу системи військово-транспортного літака НАТО, у результаті чого він зазнає катастрофи. Після цього НАТО на нараді вирішує завдати відповідного удару, у тому числі військовими засобами.

Росія, зі свого боку, також готується до можливої кібервійни. Зокрема нещодавно Міноборо-

ни РФ оголосило тендер на розробку методів обходу антивірусних систем, засобів мережевого захисту й захисту операційних систем. У березні 2012 року про необхідність забезпечити Росію від кібератак говорив перший заступник директора ФСБ Росії Сергій Смирнов. Виступаючи на засіданні Регіональної антитерористичної структури Шанхайської організації співробітництва, Смирнов заявив, що на Заході ведуться розробки, які переслідують серйозні цілі, у тому числі повалення політичного режиму

держави. За посилення кібербезпеки Росії в січні 2012 року також виступав начальник Генштабу РФ Микола Макаров. За його словами, воєнні дії усе частіше ведуться нетрадиційними методами й засобами, у тому числі в кіберпросторі.

Аналогічні розробки вже здійснюють США. Щорічно ця країна витрачає на розробки в галузі кібербезпеки десятки мільйонів доларів, а в цілому витрати 28 країн-членів НАТО в цій сфері в найближчі роки можуть досягти кількох мільярдів доларів.

ПРЕЗЕНТАЦІЇ

Європейці представили безпілотний вертоліт

БПЛА TANAN 300 має радіус дії в 180 кілометрів і може нести корисне навантаження загальною масою 50 кілограмів. Зокрема, БПЛА оснащений комплектом фото- і відеокамер високої роздільної здатності (full HD), а також інфрачервоними датчиками. Крім то-

го, апарат може оснащуватися морським радаром і системою розпізнавання "свій-чужий".

Роботу безпілотника забезпечує дизельний двигун. Свої завдання TANAN 300 може виконувати при температурах від -20 до +50 градусів за Цельсієм. Більш

Європейська компанія Cassidian представила новий безпілотний вертоліт TANAN 300. Як повідомляється в прес-релізі компанії, апарат здатний виконувати широкий спектр розвідувальних завдань як на суші, так і над водою.

докладно характеристики апарату не уточнюються.

Cassidian є підрозділом концерну EADS, у який також входять компанії Airbus, Astrium і Eurocopter. На рахунок Cassidian – низка військових розробок, включаючи бойовий безпілотний літак Barracuda.

ПРОТИРАКЕТНА ОБОРОНА

Польща захиститься інвестиціями в американську ПРО

Уряд Польщі має намір вкласти від десяти до 14,1 мільярда злотих (3,2-4,5 мільярда доларів) у розвиток американського компонента системи протиракетної оборони в Європі. Про це, як пише Gazeta Wyborcza, заявив керівник бюро національної безпеки генерал Станіслав Козей. За його словами, такі інвестиції є кращим способом захиститися від ракетного шантажу з боку Росії.

Фінансування будівництва американської ПРО буде здійснюватися із коштів військового бюджету країни в 2013-2023 роках. За з діючим прогнозом уряду, у ці роки щорічний приріст оборонного бюджету Польщі буде становити 0,9-1,6 мільярда злотих залежно від збільшення ВВП країни. Як очікується, військові витрати Польщі за десять років зростуть із 32 до 45,5 мільярди злотих.

За словами Козея, ракети є найкращим способом політичного шантажу, і Польща такому шантажу з боку Росії вже піддалася, коли Москва почала розміщати оперативно-тактичні ракетні комплекси "Іскандер" у Калінінграді у відповідь на розгортання ЄвроПРО. В 2018 році США мають намір розмістити на території Польщі комплекси протиракет SM-3.

Елементи системи ЄвроПРО буде розгорнуто на території декількох країн Європи, включаючи Польщу, Румунію, Чехію, Туреччину, Нідерланди й Іспанію. Офіційно декларується, що ЄвроПРО призначена для відбиття можливих ракетних нападів з боку Ірану й КНДР. Наприкінці травня країни-члени НАТО домовилися про запуск першої фази системи ПРО в Європі.

Росія певна, що присутність американських протиракет у безпосередній близькості від її державних кордонів може порушити ядерний паритет, нівелювати можливість ядерної тріади й створити загрозу безпеки держави. У відповідь на розгортання ЄвроПРО Росія пригрозила розмістити в Калінінградській області ОТРК "Іскандер" і приступила до розробки міжконтинентальної балістичної ракети, здатної, за заявою конструкторів і військових, "проривати" будь-які види існуючих і перспективних систем ПРО.

До слова, Міністерство оборони Росії вже схвалило ескізний проект нової міжконтинентальної рідинної балістичної ракети, роз-

робка якої ведеться в інтересах Ракетних військ стратегічного призначення. Як повідомляє "Інтерфакс" з посиланням на джерело в оборонно-промисловому комплексі, військове відомство висловило ряд зауважень по проекту, які будуть враховані в ході подальшої її розробки.

Які саме зауваження й побажання висловило російське військове відомство, не уточнюється. На початку вересня 2012 року командуючий РВСП генерал-полковник Сергій Каракаєв оголосив, що нова ракета буде створена до 2018 року. Новий носій ядерної зброї створюється у зв'язку з розгортанням США елементів протиракетної оборони в Європі.

За словами консультанта командуючого РВСП генерал-полковника у відставці Віктора Єсіна, виробництво нової 100-тонної ракети почнеться до кінця 2012 року. Дослідно-конструкторські роботи із проекту вже почалися.

Нова ракета зможе нести до п'яти тонн корисного навантаження. За цим показником вона в чотири рази перевершить можливість існуючих на озброєнні ракет типу "Тополь" і "Ярс". Створенням балістичної ракети займається Державний ракетний центр імені Макеева разом з "НВО машинобудування". Виробником призначений Красноярський машинобудівний завод.

За словами Єсіна, у перспективі нова ракета замінить застарілі Р-36М2. Бойова частина створюваної МБР матиме до десяти хибних блоків. Основні характеристики перспективної ракети поки невідомі.

Тим часом, витрати Росії на ядерне озброєння в 2013-2015 роках складуть 101,5 млрд. р. Лише у 2013 році витрати по цій статті заплановано на рівні 29,28 млрд. р., в 2014-му – 33,3 млрд. р., а в 2015-му – 38,57 млрд. р. На 2012 рік витрати на ядерне озброєння склали 27,4 млрд. р.

РЕФОРМА

Головкомат ВПС Росії скоротять наполовину

Міністерство оборони Росії почало найбільшу за останні кілька років реорганізацію органів управління Військово-повітряними силами. Головкомат ВПС Росії до кінця 2012 року буде скорочений удвічі. Відтепер штатом передбачено 56 осіб замість колишніх 112-ти. Рішення про скорочення прийняв начальник Генерального штабу Збройних сил Росії Микола Макаров.

У рамках реорганізації, усі льотні навчальні й випробувальні центри ВПС планується перепідпорядкувати Воєнно-науковому центру у Воронежі. Крім того, у підмосковному військовому селищі Зоря залишиться кілька відділів, включаючи відділ бойової підготовки, бойового застосування й операційно-плановий. Йдеться про передачу частини функцій головному ВПС Росії на рівень командувань військових округів і навчального центру з одночасною реорганізацією управлінь у відділи.

Очікується також, що центральний командний пункт ВПС із Зорі в 2013 році переведуть до столиці. Однак остаточного рішення про це поки не прийнято. На думку колишнього головнокомандувача ВПС Росії Володимира Михайлова, скорочення чисельності головному ВПС до 56 осіб – "це вже за межею". "Уже зараз чисельність головному ВПС перебуває за межами розумного — сидять, не знають, у який монітор диви-

тися", – відзначив Михайлов.

Тим часом, схожа реорганізація проводиться й у командуванні Північного флоту ВМФ Росії. Чисельний склад цього командування планується скоротити з 200 до 70 осіб. Реорганізація проводиться в рамках реформи Збройних сил Росії, оголошеної міністром оборони Анатолієм Сердюковим у грудні 2008 року. Зокрема, у рамках реформи здійснений перехід до триланкової системи управління: військовий округ, оперативне командування, бригада.

У рамках реформи число військових округів скоротилося із шести до чотирьох (Західний, Східний, Центральний і Південний), а чисельність офіцерів – з 340 до 229 тисяч.

ПЕРЕГОВОРИ Україна і Росія домовилися про співробітництво в галузі спільних пусків ракет

Україна і Росія домовилися про співробітництво в галузі спільних запусків ракет. Про це Президент України Віктор Янукович сказав під час зустрічі з Президентом Російської Федерації Володимиром Путіним, що відбулася в державній резиденції "Ново-Огарьово" у Підмосков'ї, передає "Інтерфакс-Україна".

"Наші відомства, нарешті, домовилися про співробітництво з питань космосу, про спільну роботу", – сказав Віктор Янукович.

При цьому Президент України зазначив, що йдеться про три спільних пуски ракет.

НА ДЕРЖАВНОМУ РІВНІ

Затверджено план заходів з розвитку космічної діяльності та виробництва космічної техніки

Уряд затвердив план заходів з розвитку космічної діяльності та виробництва космічної техніки на 2013 рік. Відповідне розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2012 року № 790-р оприлюднено на урядовому веб-порталі.

Мета прийняття розпорядження – рішення нагальних проблем розвитку космічної діяльності в 2013 році, продовження виконання проектів, розпочатих у попередні роки, і виконання початкових етапів робіт, передбачених проектом Загальнодержавної цільової науково-технічної космічної програми на 2013-2017 роки. Цей проект, схвалений Кабінетом Міністрів, зареєстрований Верховною Радою України під № 11292, розглянутий профільним Комітетом України, внесено на розгляд пленарного засідання Верховної Ради України.

Зокрема, розпорядженням передбачається:

- забезпечити експлуатацію космічної системи "Січ";
- провести наукові космічні дослідження в рамках міжнародних космічних програм, здійснити запуск вперше створеного в державі науково-технологічного супутника "Мікросат";
- завершити випробування блока перспективної авіоники "БІНС" і виконати початкові етапи робіт по

ДО СПІЛЬНОЇ МЕТИ

Європейці можуть попросити у Росії "Протон" для запуску зонда JUICE

"У європейців... не хватає грошей, і вони хотіли б отримати "Протон" для запуску зонда JUICE, о чому було прямим текстом сказано во время одной из предыдущих встреч представителей EKA и Роскосмоса", – сказав Кораблев.

Місія JUICE (Jupiter Icy Moon Explorer) стоїть оціночно 1 мільярд євро була офіційно одобрена в травні 2012 року. Вона передбачає запуск орбітального зонда, призначеного, головним чином, для дослідження самого великого супутника Юпитера – Ганімеда. Планується, що європейський апарат стартує в 2022 році і досягне цілі в 2032-му.

Первоначально проект європейської місії по вивченню системи Юпитера носив назву "Лаплас" (Laplace) і предпола-

СПІВПРАЦЯ

Президент України Віктор Янукович та Президент Федеративної Республіки Бразилія Ділма Руссефф під час телефонної розмови обговорили перспективи співпраці обох держав у космічній сфері. Як повідомляє прес-служба Глави держави, йшлося, насамперед, про хід реалізації українсько-бразильського проекту "Циклон-4 – Алкантара".

"Україна твердо налаштована продовжувати виконання проекту", – сказав Віктор Янукович.

Сторони відзначили суттєвий прогрес, досягнутий у реалізації проекту за останні роки. Йшлося водночас про необхідність оперативного вирішення низки актуальних питань для його подальшого ефективного впровадження.

"Переконали, що вчасна та успішна реалізація цього проекту прискорить започаткування

Президенти України та Бразилії обговорили хід реалізації проекту "Циклон-4 – Алкантара"

інших спільних взаємовигідних проектів, а також слугуватиме створенню міцного фундаменту для технологічного розвитку наших держав", – наголосив Віктор Янукович.

У свою чергу, Ділма Руссефф заповіла,

що виконання проекту "Циклон-4 – Алкантара" перебуває на її особистому контролі.

Сьогодні, як констатував Президент України, відносини між Україною та Бразилією інтенсивно розвиваються у дусі стратегічного партнерства. Він висловив сподівання, що детально обговорити сучасний стан і шляхи активізації двосторонньої взаємодії сторони зможуть під час майбутнього державного візиту в Україну Президента Бразилії. У свою чергу, Ділма Руссефф підтримала ідею проведення шостого засідання Спільної українсько-бразильської міжурядової комісії з торговельно-економічного співробітництва. Крім того, сторони погодили під час майбутнього візиту проведення

першого засідання постійно діючого українсько-бразильського ділового форуму, про створення якого сторони домовилися під час візиту Президента України до Бразилії в жовтні 2011 року.

ПЕРСПЕКТИВА

По программе "Морской старт" будет выполнено не менее трех запусков в 2013 году

По программе "Морской старт" компания Sea Launch AG в 2013 году намерена выполнить как минимум три пуска ракет-носителей "Зенит-3SL" с плавучей пусковой платформы "Одиссей" из экваториальной зоны акватории Тихого океана, сообщил "Интерфаксу-АВН" генеральный директор компании Сергей Гугкаев.

На вопрос о пусковых планах компании на 2013 год он ответил, что "они во многом зависят от графика производства космических аппаратов наших заказчиков". "Со стороны Sea Launch AG мы обеспечим готовность носителей и разгонных блоков для выполнения, как минимум, трех пусков в 2013 году", – сказал С. Гугкаев.

"Что касается дальнейших поставок, то в настоящее время в производстве на предприятиях в России и Украине находятся 5 ракет-носителей "Зенит-2SL" и разгонных блоков ДМ-SL", – сообщил глава Sea Launch AG.

"Плановые сроки их готовности не вызывают сомнений. Наши контрактные обязательства основаны на производстве минимум четырех ракет-носителей ежегодно", – подчеркнул он.

Говоря об итогах работы компании в 2012 году, С. Гугкаев заметил, что "план реорганизации Sea Launch предусматривал определенные показатели, и мы их на текущий момент выполняем".

"В первый год существования нового "Морского старта" мы осуществили два запуска: первый – из акватории Тихого океана, второй – с космодрома Байконур", – констатировал глава Sea Launch AG.

"Вся матчасть, которая успешно вывела космические аппараты компаний Eutelsat и Intelsat, была заказана и оплачена компанией Sea Launch AG, причем эти два запуска были проведены с интервалом в 12 суток", – напомнил он.

"Что касается текущего года. Мы планомерно выполняем наш манифест пусков. Два аппарата уже на орбите, причем оба – компании Intelsat. Третий пусковая кампания начнется в ближайшие дни по прибытию космического аппарата", – сказал С. Гугкаев.

"Забегаю вперед, скажу, что разгонный блок ДМ-SL для следующей миссии уже доставлен в базовый порт Лонг-Бич, ракета-носитель произведена, и в ближайшие дни судно-транспортник выйдет из Украины в США".

Международный консорциум "Морской старт" создан в 1995 году. После завершения реорганизации компании в 2010 году штаб-квартира располагается в Берне (Швейцария). Компания Sea Launch AG представляет комплекс услуг по выведению космических аппаратов с помощью ракет-носителей "Зенит-3SL". Запуски осуществляются с подвижной пусковой платформы Odyssey из точки на экваторе в акватории Тихого океана.

Сторінку підготував Віктор Гедз.

гал исследование Европы.

В 2009 году НАСА и EKA заявили, что объединяют программы исследования Юпитера в рамках общего проекта EJSM (Europa Jupiter System Mission). Агентства планировали в 2020 году отправить к планете два орбитальных аппарата – для исследования Европы и Ганимеда. Однако в 2011 году европейцы заявили, что их американские коллеги из-за бюджетных ограничений, скорее всего, не будут участвовать в проекте.

Кроме того, было принято решение перенацелить миссию с Европы на Ганимед. Европа находится внутри радиационных поясов планеты-гиганта, и аппарат потребует очень мощной защиты от радиации.

Российские ученые вслед за

Европейское космическое агентство (ЕКА), возможно, обратится к России с просьбой предоставить ракету-носитель "Протон" для запуска зонда JUICE, предназначенного для исследования системы Юпитера – взамен российские ученые могут получить данные, необходимые для их проекта посадочного зонда "Лаплас", сообщило РИА "Новости" заместитель директора Института космических исследований (ИКИ) РАН Олег Кораблев.

европейцами также "переориентировались" и теперь намерены создавать посадочный зонд для высадки на Ганимед (получивший по "наследству" от европейцев обозначение "Лаплас-П"), и кооперация с европейскими коллегами может быть очень выгодна для российской стороны.

"Нам нужна ретрансляция сигнала с нашего посадочного аппарата. Если они не помогут в этом, нам понадобится свой орбитальный аппарат-ретранслятор, а это означает очень большой рост расходов. Второй момент, который нам нужен, – это разведка, потому что Ганимед очень плохо разведан. Спутник покрыт ледником, там трещины, поэтому нам нужна разведка в ходе миссии, чтобы не потерять зонд", – сказал он.

Из плеяды лучших асов Великой Отечественной

Один из выдающихся советских лётчиков периода Великой Отечественной войны, Арсений Ворожейкин обладал своей собственной, неповторимой манерой боя. Например, для улучшения обзора он почти до конца 1943 года летал с открытым фонарём кабины. Осторожный в безрассудстве, Ворожейкин не был сторонником лобовых атак, шаблонно приписываемых советским пилотам, и всегда старался в последний момент выйти из них. Мастер пилотажа, он не боялся резких маневров, от которых темнело в глазах, и часто использовал различные уловки для введения противника в заблуждение. Отличная стрельба с короткой дистанции дополняла его характеристику.

Его исключительные способности воздушного снайпера, посылавшего в мишень «конус» снарядов в 10 раз больше, чем требовалось для отличной оценки, были заложены в детстве: в их основе была бедность, в какой он рос, когда простенькое ружьишко в мальчишечьих руках становилось не забавой, а кормильцем.

А. Ворожейкин родился 15 [28] октября 1912 года в деревне Прокофьево Городецкого уезда Нижегородской губернии (ныне село Прокофьево Городецкого района Нижегородской области) в крестьянской семье.

В период с 1931 по 1933 Арсений Ворожейкин служил в Красной армии – красноармейцем в одном из полков 17-й стрелковой дивизии, дислоцировавшейся на его родине, в Горьком. После увольнения в запас поступил в Высшую коммунистическую сельскохозяйственную школу в Горьком, но окончил только первый курс. С 1934 года до выхода в отставку в 1957 году вновь служил в Красной армии.

В 1937 году Ворожейкин окончил Харьковскую военную авиационную школу лётчиков. С ноября 1937 по июль 1938 года служил младшим лётчиком в 53-м бомбардировочном полку. Затем вновь направлен на учёбу, и в 1939 году окончил шестимесячные курсы лётчиков-комиссаров. С января 1939 года политрук Ворожейкин – комиссар эскадрильи в 53-м бомбардировочном авиаполку.

С мая 1939 года – комиссар эскадрильи в 22-м истребительном авиационном полку. В этой должности участвовал в боях на реке Халхин-Гол в мае-сентябре 1939 года. Там Ворожейкин провёл 30 воздушных боёв, в результате которых им было лично сбито 6 японских самолётов.

Затем непродолжительное время, всего месяц, лётчик служил комиссаром авиационной эскадрильи 38-го истребительного авиаполка ВВС Прибалтийского военного округа. В этой должности участвовал в советско-финской войне 1939-1940 годов.

С марта 1940 года – заместитель командира эскадрильи по политчасти, а с марта 1941 года – командир эскадрильи

28 октября этого года исполняется 100 лет со дня рождения одного из наиболее результативных асов Великой Отечественной войны – дважды Героя Советского Союза Арсения Ворожейкина. Пройдя три войны – Халхин-Гол, Финляндию и от начала до конца Великую Отечественную, обе свои Золотые Звезды Герой получил в течение одного года – в сорок четвёртом...

в 342-м истребительном авиаполку Закавказского военного округа.

Перед самой Великой Отечественной войной Арсений Ворожейкин поступил, а в 1942 году окончил Военно-воздушную академию. С августа 1942 года участвовал в боях на Калининском и Воронежском (с 20 октября 1943 года – 1-й Украинский) фронтах. С августа 1942 года – заместитель командира, с июля 1943 года – командир истребительной авиационной эскадрильи 728-го истребительного авиаполка 256-й истребительной авиадивизии 5-го истребительного авиакорпуса 2-й Воздушной армии. К январю 1944 года командиром эскадрильи капитаном Ворожейкиным было совершено 78 боевых вылетов. В 32 воздушных боях им лично было уничтожено 19 вражеских самолётов.

Указом Президиума Верховного Совета СССР от 4 февраля 1944 года за мужество и героизм, проявленные в боях с немецко-фашистскими захватчи-

ца с надписями «Победа» и «Да здравствует 1 Мая!». С этими знамёнами поднялись 2 самолёта в сопровождении 16 истребителей. Над Рейхстагом знамена были сброшены с парашютами. Развеваясь в дымном Берлинском небе, они медленно опустились в расположении наших наземных войск, штурмовавших Берлин...

Отсалютовав нашим войскам, поздравив их с Первомаем, красnozвёздные самолёты ушли на свои аэродромы. Кто же пилотировал истребители? Все эти лётчики были кавалерами геройских «Золотых Звёзд» – В. Буянов, И. Лавейкин, П. Песков и другие. В группе победителей летел и дважды Герой Советского Союза подполковник А. Ворожейкин.

С октября 1945 года дважды Герой Советского Союза Ворожейкин командовал 9-м гвардейским истребительным авиационным полком в 128-й истребительной авиадивизии. В декабре

ми, Ворожейкину Арсению Васильевичу присвоено звание Героя Советского Союза с вручением ордена Ленина и медали «Золотая Звезда» (№ 2043).

В следующие полгода командиром эскадрильи А. Ворожейкиным было совершено ещё 28 боевых вылетов с участием в 14 воздушных боях, в результате чего лично им было сбито 11 самолётов противника. За эти подвиги Указом Президиума Верховного Совета СССР от 19 августа 1944 года капитан Ворожейкин Арсений Васильевич награждён второй медалью «Золотая Звезда» (№ 28). С июля 1944 года – заместитель, а вскоре – командир 32-го истребительного авиационного полка. С октября 1944 года Ворожейкин занимал должность старшего инструктора-лётчика Главного управления боевой подготовки фронтальной авиации РККА, при этом продолжал совершать боевые вылеты до конца войны.

Всего на счету лётчика-истребителя А. Ворожейкина – около 400 боевых вылетов, 52 сбитых лично самолёта противника (из них 6 – на Халхин-Голе) и 14 в группе. Он – один из наиболее результативных асов советской истребительной авиации.

Примечательно, что Ворожейкину довелось совершить последние вылеты в небе уже поверженного Берлина. А один из полётов его группы стал символически победным, вошедшим в историю страниц в историю нашей авиации. Было это по-праздничному торжественно, ибо полёт состоялся 1 мая 1945 года. В тот день лётчики 2-й Воздушной армии изготавили два красных полотни-

1947 – ноябре 1950 года – старший инспектор Управления боевой подготовки истребительной авиации ВВС Советской армии. В 1952 году окончил Высшую военную академию имени К. Е. Ворошилова. С марта 1953 года командовал 108-й истребительной авиационной дивизией в 76-й Воздушной армии Ленинградского военного округа.

В августе 1953 года дивизия в полном составе вместе со своим командиром была переведена из Советской армии в Военно-Морской флот СССР и перебазируется в состав ВВС Черноморского флота СССР. С марта 1955 года – помощник командира ВВС 4-го флота СССР. С марта 1956 года – первый заместитель командующего ПВО Черноморского флота СССР. Воинское звание «генерал-майор авиации» присвоено 31 мая 1954 года.

С 1957 года генерал-майор авиации Ворожейкин А. В. в отставке по болезни. Жил в городе Москве, занимался литературной деятельностью. Героем-лётчиком было написано немало книг о небе и войне в нём – повести и сборники рассказов «Заметки об огневом мастерстве», «Истребители», «Над Курской дугой», «Рассвет над Киевом», «Под нами Берлин», «Рядовой авиации», «Сильнее смерти», «Солдаты неба» и «Небо истребителя».

Умер кавалер двух Золотых Звёзд Героя Советского Союза, 10 боевых орденов и многочисленных советских и американских медалей в 2001 году, успев встретить свой 57-й День Победы...

Подготовил Алексей Тригуб.

ДЕНЬ КАЛЕНДАРЯ

29 жовтня-4 листопада

29 жовтня 1909 р. за ініціативою професора КПІ М.Б.Делоне створено Київське товариство повітроплавання.

29 жовтня 1952 р. народився льотчик-космонавт РФ В.І.Токарев.

29 жовтня 1957 р. успішно завершилися випробування авіаційного двигуна АІ-20, створеного ЗМКБ «Прогрес». Двигуни встановлювалися на літаках Іл-18, Ан-8, Ан-10А, Ан-12, Ан-32, Бе-12.

30 жовтня 1910 р. в Одесі відкрився перший Південний з'їзд повітроплавців.

30 жовтня 1921 р. народився військовий льотчик, двічі Герой Радянського Союзу А.Є.Борових.

30 жовтня 1927 р. здійснив перший політ літак К-3 конструкції К.О.Калініна, М.О.Снегирьов.

30 жовтня 1961 р. здійснено випробування найпотужнішої в світі термоядерної бомби (50 Мт). Скидання здійснили з літака Ту-95, екіпаж О.Є.Дурновцева.

30 жовтня 1967 р. запущено ШСЗ «Космос-188» – безпілотний КК для першої автоматичної стикування і розстикування з ШСЗ «Космос-186» (запущений 27.10.1967)

30 жовтня 1970 р. народився льотчик-випробувач АНТК ім. О.К.Антонова О.І.Татарчук.

30 жовтня 1985 р. здійснив перший політ перший серійний літак Ан-124 «Руслан», побудований ВАТ «Авіастар», екіпаж О.В.Галуненка.

30 жовтня 2001 р. створено музей Ракетних Військ стратегічного призначення (м. Первомайськ).

31 жовтня 1853 р. народився винахідник ракетного літального апарата М.І.Кибальчич.

31 жовтня 1920 р. народився заслужений льотчик-випробувач, заслужений майстер спорту СРСР, Герой Радянського Союзу Я.І.Верніков.

31 жовтня 1937 р. здійснив перший політ літак «ВІТ-1» конструкції М.М.Полікарпова, В.П.Чкалов.

31 жовтня 1959 р. народився начальник Інституту авіації та протиповітряної оборони Національного університету оборони України П.В.Щипанський.

31 жовтня 2005 р. створено Військово-історичний музей ПС ЗС

України (начальник – В.М.Дерновий).

1 листопада 1923 р. народився заслужений льотчик-випробувач В.П.Васін.

1 листопада 1923 р. у Коктебелі відкрилися

перші Все-союзні планерні змагання.

1 листопада 1951 р. народився військовий льотчик, командувач ПС ЗС України (2004-2007) А.Я.Торопчин.

ДЕНЬ КАЛЕНДАРЯ

29 жовтня-4 листопада

1 листопада 1955 р.
народився директор
ТОВ "Вертольоти-
МоторСіч" О.М.Єнін.

1 листопада 1965 р.
засновано Первомай-
ський зенітний ракет-
ний полк.

1 листопада 1963 р.
народився президент
авіакомпанії "Міжнародні
авіалінії України"
Ю.В.Мірошников.

1 листопада 1976 р.
здійснив пер-
ший політ пасажирсь-
кий літак Як-42 з
ТРДД Д-36.

1 листопада 1989 р. здійснено першу
в СРСР посадку літаків на палубу авіано-
сця "Адмірал Кузнецов", В.Г.Пугачов на
літаку Су-27К (Су-33), І.В.Вотинцев,
О.В.Крутов на Су-25УТГ, Т.О.Аубакіров
на МіГ-29К.

1 листопада 2001 р. засновано ЦУ
польотів авіації ПРЗ ЗС України.

2 листопада 1894 р. народився німе-
цький вчений і авіаконструктор О.Ліппіш.

2 листопада 1929 р. завершився пе-
рший переліт із СРСР до США (почався
23.08.) – 21242 км за 141 год 45 хв, в то-
му числі над океаном 8000 км, С.О.Шес-
таков, Ф.Є.Болотов, Б.В.Стерлігов,
Д.В.Фуфаєв на АНТ-4 "Країна Рад".

2 листопада 1959 р. створено 33-й
Центр бойової підготовки ПС ЗС України.

2 листопада 1967 р. відбувся пер-
ший пробний сеанс супутникового зв'яз-
ку з Владивостоком: через супутник
"Молнія-1" був переданий сигнал цен-
трального телебачення з "Останкіно".
Дата створення держпідприємства "Кос-
мічний зв'язок".

2 листопада 1989 р. здійснено пер-
ший зліт з палуби авіаносця "Адмірал
Кузнецов", Т.О.Аубакіров на МіГ-29К,
І.В.Вотинцев, О.В.Крутов на Су-25УТГ,
В.Г.Пугачов на літаку Су-27К (Су-33).

3 листопада 1891 р. М.Є.Жуковський
прочитав доповідь "Про ширяння птахів".
У цій праці він дослідив політ птахів, тео-
ретичні траєкторії польоту літака, зокре-
ма траєкторії "мертвої петлі", яку через
22 роки здійснив П.М.Нестеров.

3 листопада 1905 р. народився кон-
структор авіаційних кулеметів і швидко-
стрільних гармат О.О.Волков.

3 листопада 1957 р. відбувся запуск
другого радянського супутника з соба-
кою Лайкою на борту.

3 листопада 1965 р. народився льот-
чик-випробувач АНТК ім. О.К.Антонова
О.Б.Юшков.

3 листопада 1997 р. ство-
рено ДП МО
України "Україн-
ська авіаційна
транспортна
компанія"
(УАТК).

4 листопада 1928 р. у Харкові відкри-
лася школа для підготовки цивільних пі-
лотів.

4 листопада 1963 р. здійснено пер-
ший пуск МБР УР-200 розробки ДКБ
В.М.Челомея (Байконур).

4 листопада 1966 р. здійснено пер-
ший пуск твердопаливної ракети РТ-2
(8К98) розробки ДКБ-1 із шахтної пуско-
вої установки з дальністю стрільби до
10000 км.

На грани ядерної катастрофи.

Продовження. Початок в №42.

После победы Кубинской революции и проведенных правительством Кубы ряда радикальных мероприятий, затронувших интересы американских монополий, Соединенные Штаты стали проводить резко враждебную политику в отношении Кубы. Одной из прямых военных акций против Кубы была высадка десанта в Плайя-Хирон (населенный пункт в бухте Кочинос на южном берегу о. Куба). 17 апреля 1961 года были высажены основные силы специально сформированной "бригады 2506" (4 пехотных, танковый и воздушно-десантный батальоны, дивизион тяжелой артиллерии и спец. подразделение – всего 1500 человек). Бригада была укомплектована наемниками, в основном из кубинских контрреволюционных эмигрантов, завербованными, подготовленными и снаряженными в США. Одновременно высадка началась и в районе Плайя-Ларга (33 км северо-западнее Плайя-Хирон). Переброска десантов осуществлялась транспортными и десантными баржами, сопровождаемыми американскими эсминцами и авианосцем "Эссекс". Вслед за высадкой с моря был высажен воздушный десант. Высадке десантов предшествовали бомбовые удары по местам базирования кубинских ВВС в районе Гаваны и других городов, нанесенные 15 апреля интервентами на американских самолетах "В-26" с опознавательными знаками революционной Кубы. На захваченный плацдарм предполагалось срочно перебросить из Майами сформированный Центральным разведывательным управлением США (ЦРУ) из кубинских контрреволюционеров "Правительственный сенат", который в качестве "законного правительства" Кубы должен был с кубинской земли обратиться к США с просьбой о его признании и военной помощи. При этом США рассчитывали на восстание внутренней контрреволюции.

Вторжение осуществлялось под прикрытием кораблей и авиации США. Со стороны Кубы в отражении вторжения участвовали бойцы народной милиции, части Повстанческой армии и курсанты школы народной милиции из г. Матансас, которыми руководил Ф. Кастро.

В первые же часы боя кубинская авиация потопила 4 транспорта наемников, в т.ч. "Хьюстон", на котором находился в полном составе пехотный батальон "Рио-Эскондидо", транспортировавший большую часть боеприпасов и тяжелого вооружения бригады. В воздушных боях было сбито 6 из 16 самолетов противника. Интервенты сумели захватить плацдарм и продвинуться на несколько километров вглубь острова. Однако кубинские войска, перейдя в наступление, сумели разгромить противника: вначале у Плайя-Ларга, а затем и на Плайя-Хирон. Всего за 72 часа, к 17 ч 30 мин, 19 апреля кубинская земля была полностью очищена от интервентов. Из 1350 человек десанта, высадившихся на берегу бухты Кочинос, 1173 оказались в плену, остальные уничтожены... (Как символ мужества и героизма кубинского народа и его вооруженных сил победа при Плайя-Хирон ежегодно отмечается 19 апреля. В ознаменование этой победы 17 апреля установлен День ВВС и ПВО, а 18 апреля – День танкиста. В мае 1961 года учрежден орден "Плайя-Хирон"; авт.).

Правительство СССР осудило действия США, организовавших вторжение на Кубу контрреволюционных сил, и потребовало прекращения агрессии, заявило о своей решимости оказать всю необходимую помощь кубинскому народу.

Поскольку США не вняли предупреждению СССР и продолжали нагнетать агрессивную кампанию в отношении Кубы, советское правительство решило оказать Кубе более значимую поддержку.

1962 год –
Карибский кризис.

4 августа и 30 сентября 1961 года были заключены договоры о поставках военного снаряжения на остров на льготных условиях. Всего планировалось поставить вооружения на сумму до 150 млн. долларов, из которых Куба обязывалась выплатить только 67,5 млн. К концу марта 1962 года советские корабли доставили на остров до 400 танков, 40 истребителей МиГ-15 и МиГ-19, радиолокационные установки, стрелковое оружие, боеприпасы и т.д. Кубинских военных обучали как на месте, так и на военных базах и в военно-учебных заведениях на территории СССР.

Однако разгром контрреволюционных сил на Плайя-Хирон не остановил США в их попытках задушить революционную Кубу. С начала апреля 1962 года США стали проводить крупные учения в Карибском море по отработке десантирования морских пехотинцев. Размах учений (до 10 тыс. морских пехотинцев) и выбранный рельеф местности указывал на однозначные планы вторжения на Кубу. Для усиления острова 12 апреля 1962 года Политбюро ЦК КПСС приняло решение выслать дополнительно 4 дивизиона пусковых установок зенитно-ракетного комплекса ПВО "С-75", 10 фронтовых бомбардировщиков Ил-28, 4 пусковых установок тактических крылатых ракет "П-15", а также еще 650 военных советников к уже работающим 300. Тем не менее, у советского руководства существовало понимание того, что даже присутствие советского военного контингента не удержит США от агрессии. Они стали готовить новое нападение, но уже с использованием своих вооруженных сил.

Начало военной конфронтации

Итак, ставка на кубинских контрреволюционеров провалилась. Но неудачная попытка вторжения на Кубу в апреле 1961 года не означала прекращения агрессивных замыслов США. Провал операции на Плайя-Хирон знаменовал собой не конец, а начало решительной войны против "острова Свободы". Был разработан новый план свержения режима Кастро, получивший кодовое название "Мангуста"...

В январе 1962 г. под давлением США Организация Американских Государств (ОАГ) приняла решение о разрыве латиноамериканскими государствами дипломатических и торговых отношений с Кубой. Вскоре после этого американский президент Джон Кеннеди наложил полное эмбарго (запрет) на торговлю с Кубой, потребовав, чтобы примеру США последовали другие государства этого региона.

В феврале 1962 г. под нажимом США Куба была исключена из ОАГ. США постоянно нарушали границы Кубы, вторгались в ее воздушное и морское пространство, бомбардировали кубинские города; был совершен пиратский налет на приморские районы Гаваны.

В связи с усилившейся угрозой интервенции кубинское правительство обратилось к правительству СССР с просьбой оказать помощь в укреплении обороноспособности страны. Заметим, что в 1962 году Ф.Кастро обратился к СССР с просьбой о поставке на Кубу зенитно-ракетных комплексов (ЗРК), противокорабельных комплексов "Сопка", фронтовых бомбардировщиков Ил-28. Учитывая тот факт, что Куба находится на расстоянии 90 км от побережья США, Генеральный штаб Вооруженных сил СССР рекомендовал советскому лидеру Н.Хрущеву разместить на ее территории советские ракеты средней дальности.

К этому времени агрессивные круги США еще более накаляли обстановку. В сентябре 1962 года американский сенат предоставил президенту полномочия на мобилизацию в армию 150 тысяч резервистов. В Конгресс были внесены законопроекты о признании США эмигрантского правительства Кубы. Для нападения предусматривалось использовать до 100 тысяч американских солдат и офицеров. В Карибское море к кубинским берегам

были направлены крупные американские ВМС (свыше 180 кораблей с 85 тыс. матросов) и установлена морская блокада острова. В боевую готовность были приведены также американские войска в Европе, 6-й и 7-й американские флоты. В воздухе постоянно несли боевое дежурство самолеты (до 20% стратегической авиации).

В этой исключительно напряженной обстановке правительство СССР предприняло шаги, направленные на ликвидацию угрозы вторжения на Кубу. Практически с этого и началась подготовка военной стратегической операции, получившей кодовое название "Анадырь".

"Поставим на Кубе ракеты с ядерными зарядами"

Теперь уже доподлинно известно, что одной из ключевых политических фигур Карибского кризиса был руководитель советского государства Никита Хрущев. Именно он был инициатором оказания помощи Кубе и именно он настаивал на том, чтобы направить туда советские ракеты.

В своих мемуарах "Время, люди, власть" Никита Сергеевич останавливается на взаимоотношениях СССР с Кубой, на их развитии. Главным стоял вопрос: как защитить Кубу и ее революцию. В своих воспоминаниях Н.Хрущев пишет: "...Америка окружила Советский Союз своими базами, она расположила вокруг нас ракеты. Мы знали, что ракетные войска США размещены в Турции и в Италии... Я подумал, а что, если мы, конечно, договорившись с правительством Кубы, также поставим ракеты с ядерными зарядами? Не станут ли эти ракеты сдерживающим щитом для американских поползновений на остров Свободы? Нам надо сделать так, чтобы сохранить свою страну, не допустить ядерной войны, но и не допустить, чтобы Куба была разгромлена войсками США. Нужно сделать Кубу факелом, притягательным магнитом для всех обездоленных народов латиноамериканских стран..."

Такое решение Хрущеву подсказал А.Микоян, который до того побывал с визитом на Кубе, встречался с Ф.Кастро и был достаточно осведомлен о складывающейся ситуации во взаимоотношениях между США и Кубой.

По воспоминаниям посла СССР на Кубе А.Алексеева Никита Хрущев считал, что "...установка ракет на Кубе восстановит паритет между США и СССР, и мы сможем разговаривать с американцами как равноправные партнеры. Успех такой операции будет зависеть от сохранения секрета по размещению ракет до приведения их в полную боевую готовность"... Первый секретарь ЦК КПСС полагал, что защитить революцию на Кубе обычным оружием невозможно, а "лучший щит для острова Свободы" – ракеты с ядерными боеголовками. Если ракеты установить на Кубе, нацелив их на США, то безопасность ей будет обеспечена.

Дискуссии по данному вопросу состоялись в Совете обороны и в Президиуме ЦК КПСС. Мнения были различные, но решение все же было принято. Инициатива Н.Хрущева, в которой просматривалась не только обеспечение безопасности Кубы, но и СССР и всех стран социалистического содружества, была поддержана большинством членов Политбюро ЦК КПСС. 24 мая 1962 года на расширенном заседании Президиума ЦК КПСС было принято окончательное решение о размещении советских ракет средней дальности (РСД) с ядерными боеголовками на территории Республики Куба. Принятое решение рассматривалось в качестве ответной меры на размещение американских ракет в Европе по периметру советских границ (в Великобритании было развернуто 60 ракет "Тор", в Италии – 30 ракет "Юпитер" и в Турции – 15 ракет "Юпитер") и чтобы заставить США пойти на переговоры по ядерным вооружениям в Европе.

Далі буде.

Ігор Чичкань.
Людмила Кошелева.Матеріал до друку підготував Володимир
Алексєєв.

“Сакському центральному військовому клінічному санаторію ім. М.І. Пирогова” – 175 років

У місті Саки (АР Крим) за сприяння Військово-медичного департаменту Міністерства оборони України та Української військово-медичної академії на базі Державного підприємства Міністерства оборони України “Сакський центральний військовий клінічний санаторій ім. М.І. Пирогова” тривають урочисті заходи з нагоди 175-ої річниці з дня заснування військової оздоровниці.

Початок історії цього унікального лікувального закладу було покладено у 1837 році, коли за наказом командира 4-го піхотного корпусу генерал-лейтенанта М.Муравйова-Карського у Саках було відкрито відділення Сімферопольського військового шпиталю для лікування військовослужбовців цілющими грязями з місцевого озера.

У роки Кримської війни (1854-1855 рр.), 1-ї та 2-ї Світових воєн в оздоровниці проходили лікування військовослужбовці, які отримали поранення в боях.

Під час Великої Вітчизняної війни особовий склад санаторію було мобілізовано на фронт. На початку 1945 року оздоровчий заклад виконував завдання з обслуговування Ялтинської конференції лідерів США, Великобританії та СРСР.

У 1984 році в штаті санаторію було організовано відділення відновного лікування для реабілітації військовослужбовців, які отримали поранення під час бойових дій на території Афганістану, перейменоване у 1989 році у Центр відновного лікування. Близько восьми тисяч військовослужбовців пройшли тут успішну реабілітацію.

Сьогодні Сакський центральний військовий клінічний санаторій ім. М.І. Пирогова є багатопрофільним лікувально-профілактичним закладом для лікування пацієнтів з захворюваннями органів травлення, ендокринної системи, кістково-м'язової системи, наслідків травм хребта, кісток, суглобів, захворювань та

жавного підприємства Міністерства оборони України “Сакський центральний військовий клінічний санаторій ім. М.І. Пирогова” Олексія Арсенюка, завдяки сучасній лікувальній базі та висококваліфікованому персоналу медичний заклад добре відомий не тільки в Україні, але і далеко за межами країн СНД.

– Звичайно, реклама робить свою справу. Однак, я вважаю, що яким лікування в нашому санаторії було б не ефективним, то люди до нас би не їхали. Краща реклама – це коли людина, яку ми лікували, одужує. Вона відчуває це сама, позитивний результат бачать її рідні та знайомі. Сьо-

годні у нас працює 450 досвідчених медичних працівників. Керівництво санаторію постійно працює над розширенням і покращенням лікувальної бази, залучає до роботи нових фахівців. Зараз хочемо закупити нове медичне обладнання і створити сучасний діагностичний центр. Ми плануємо побудувати його роботу таким чином, щоб, відвідавши цей центр, кожен пацієнт мав можливість отримати вичерпну інформацію про стан свого організму, такий собі “паспорт здоров'я”, – зазначив Олексій Арсенюк.

На урочистостях були присутні ТВО директора Військово-медичного департаменту Міністерства оборони України Віктор Жаховський, доктор медичних наук, професор, ТВО начальника Української військово-медичної академії Василь Варус, відомі українські науковці, представники місцевої влади.

Почесні гості поклали квіти до пам'ятників М.І. Пирогову та М.М. Муравйову-Карському.

В урочистій обстановці відбулося відкриття корпусу для спинальних хворих, танцювального майданчику для інвалідів, а також музею історії військового санаторію. Серед експонатів до уваги відвідувачів були представлені унікальні світлини та особисті речі вдатних людей, які присвятили своє життя розвитку військової медицини.

На думку Віктора Жаховського, за роки незалежності України колектив санаторію зробив вагомий внесок у справу підтримки національної ідеї щодо збереження здоров'я населення.

– Іноді трапляється, що в сучасних умовах окремі санаторно-курортні заклади втрачають свою конкурентоспроможність. Однак сьогодні ми бачимо позитивний приклад покращення матеріально-технічної бази, втілення нових високотехнологічних методик лікування. Сакський військовий санаторій перебуває у складі Міністерства оборони України. Його статус не підлягає зміні. І всі розмови про те, що хтось його забирає, не мають ніякої підстави. Залишаючись у складі Міністерства оборони України, він працює,

ства оборони України Віктор Жаховський, доктор медичних наук, професор, ТВО начальника Української військово-медичної академії Василь Варус, відомі українські науковці, представники місцевої влади.

в першу чергу, на користь військовослужбовців і ветеранів військової служби. Наші фахівці працюють на користь тих людей, які у різні часи поклали своє здоров'я заради захисту інтересів країни. Ми вдячні їм за це і намагаємося зробити все можливе, щоб повернути їм здоров'я наскільки це можливо, – наголосив Віктор Жаховський.

За професійну санаторно-курортну діяльність, доброзичливе ставлення до відпочиваючих групу працівників лікувального закладу було нагороджено спеціальними ювілейними відзнаками та почесними грамотами.

Зараз на базі санаторію проходить всеукраїнська науково-практична конференція “Санаторно-курортне лікування: досягнення та перспективи”.

Тематика заходу була обрана не випадково, оскільки медико-психологічна і медична реабілітація – це окрема галузь у медицині, яка має дуже багато розгалужень і методів лікування. ТВО начальника Української військово-медичної академії Василь Варус вважає, що Сакський військовий санаторій володіє не тільки унікальними природними факторами, а й методами лікування, які є надзвичайно ефективними для реабілітації травмованих осіб.

– На превеликий жаль, проблема травматизму в Україні є достатньо актуальною. На сьогодні майже 60 тисяч осіб щороку отримують травми під час аварій та інших нещасних випадків. Цих людей потрібно лікувати, повертати їм працездатність, робити соціально адаптованими. Саме за цим важливим напрямком і працює “Сакський центральний військовий клінічний санаторій ім. М.І. Пирогова”. У нас є всі підстави пишатися нашими досягненнями. Кілька днів тому я повернувся з міжнародної конференції, яка проходила в Одесі. На думку фахівців, українська військова медицина сьогодні займає лідируючі позиції серед країн СНД в освоєнні високотехнологічних методів лікування, – сказав Василь Варус.

Сергій Осипов.
Фото автора.

травм периферичної і центральної нервової системи, а також багатьох інших недугів. Основні природні лікувальні фактори закладу – це цілющі грязі солоного Сакського озера та Сакська мінеральна вода.

Санаторій неодноразово визнавався одним з найкращих лікувально-профілактичних закладів України, він володар численних дипломів і нагород, неодноразовий переможець конкурсу “Кращий санаторій Криму”.

За словами директора Державного підприємства Міністерства оборони України “Сакський центральний військовий клінічний санаторій ім. М.І. Пирогова” Олексія Арсенюка, завдяки сучасній лікувальній базі та висококваліфікованому персоналу медичний заклад добре відомий не тільки в Україні, але і далеко за межами країн СНД.

РАДІОПЕЛЕНГ

“Полювання на лис”
по-військовому

На чемпіонаті світу зі спортивної радіопеленгації, що проходив у Сербії, збірна команда України здобула 32 медалі, посівши у неофіційному командному заліку третє місце.

16-й чемпіонат світу зі спортивної радіопеленгації зібрав команди з 29-ти країн світу. Тут були представлені Австралія, Бельгія, Білорусь, Росія, Болгарія, Канада, Китай, Хорватія, Чехія, Естонія, Франція, Німеччина, Англія тощо. Загалом – понад 400 учасників, які, кожен у своїй віковій групі, за допомогою радіоприймача, карти та компаса в найкоротший проміжок часу повинні були знайти у визначеному районі необхідну кількість встановлених там радіопередавачів. Змагання проходили на території природного парку Копаонік, у складних умовах високогір'я, подекуди – на висоті понад 1600 метрів над рівнем моря, в районах з перепадом висот до 300 метрів та великою кількістю природних перешкод.

Два “золота” та “бронзу” до загальної командної скарбнички, виступаючи у віковій категорії “Ч40”, додав начальник одного з відділів штабу Командування Повітряних Сил Збройних Сил України полковник Василь Колодзяжний. В забігу у діапазоні 3,5 МГц в індивідуальному заліку він посів 6 місце, а в командному, разом із представником Сімферополя Сергієм Гончаруком, 3 місце, здобувши бронзові нагороди. Проте в забігу у діапазоні 144 МГц, у напруженій боротьбі полковник Василь Колодзяжний, подолавши дистанцію за 56 хв 58 с, посів 1 місце в індивідуальному заліку та завдяки успішному виступу товариша по команді – 1 місце в командному заліку.

– Кожна дистанція – це, в залежності від рівня складності в середньому складає 8–12 кілометрів, – розповідає полковник

Василь Колодзяжний. – До прикладу, в забігу у діапазоні 144 МГц потрібно було знайти 5 радіопередавачів. Кожен із них по черзі тривалию в хвилину видавав сигнал в ефір. На карті показано лише старт та фініш. Далі все залежить від самого спортсмена, його фізичної підготовки, знання основ радіотехніки, топографії, уміння орієнтуватись на місцевості та оцінювати обстановку й приймати рішення. Адже, дуже важливо з перших хвилин після старту вірно визначити послідовність пошуку “лисиць” щоб подолати дистанцію мінімальним можливим шляхом в найкоротший час.

Своєю успішну спортсмен завдячує в першу чергу своїй сім'ї та заслуженим тренерам України Миколі та Надії Великановим. Рідним та близьким – за те, що з розумінням поставилися до спортивного захоплення батька та чоловіка, тренерам – що повірили в нього. Адже свою спортивну кар'єру Василь Колодзяжний розпочав нещодавно, а точніше – продовжив її після 20-и річної перерви.

– Ще під час навчання у школі та військового училищі, – продовжує полковник Василь Колодзяжний, – я займався радіоспортом. Неодноразово був переможцем та призером обласних змагань, чемпіонатів України, армійських змагань. Після розпаду СРСР з різних причин, в тому числі – пов'язаних з військовою службою, заняття радіоспортом припинив, а повернувшись до нього лише у 2010 році. За цей час завдяки активним тренуван-

ням під керівництвом досвідчених тренерів, я відновився, став брати участь у різноманітних чемпіонатах. А у 2012 році став п'ятиразовим чемпіоном України та виборив місце в збірній нашій державі.

Про те, як вдається поєднувати військову службу зі спортивною радіопеленгацією, полковник Василь Колодзяжний відповідає коротко: “Радіоспорт – це моє хобі, яким я займаюсь у вільний від служби час”.

Спортсмен ні в якому випадку не збирається зупинитися на досягнутому. Найближчі його плани – чемпіонат Європи з радіопеленгації, що наступного року пройде у Польщі. Також полковник Василь Колодзяжний спільно з прихильником цього виду спорту президентом медіакорпорації “RIA” Олександром Човганом планує створити у Вінниці школу або гурток.

– Це – дуже цікавий вид спорту. Можливо, не настільки відомий серед молоді, як футбол чи бокс, але від того не менш важливий для популяризації здорового способу життя.

Сергій Фурдик.

ЗДОБУТКИ

“Шахтар” переміг
найкращу команду Європи!

Донецький “Шахтар” – одноосібний лідер групи Е. На відстанці підопічні Луческу взяли вгору над “аристократами”. Перемога більше ніж заслужена, не видрапана, а стовідсоткова, по грі. Обидві команди в цьому сезоні демонструють прекрасний футбол, але більшість віддавали перевагу гостям. Так, на офіційному сайті UEFA 83% вболівальників були впевнені в перемозі англійців. По-перше, “Челсі” – володар кубка, по-друге, – ім'я більш гучне, та ще й на трансфери викинуто близько 100 млн євро.

Цікаве спостереження. Обидві команди часто забувають швидкі голи, і не відтягують справи до останньої хвилини. Тому старт матчу обіцяв бути цікавим.

Так і трапилось. Вже на третій хвилині після вкидання з ауту м'яч отримав Луїс Адріано, який змістився в центр і віддав на вільного Алекса Тейшеру. Бразилець пробив в дальній від Чеха кут і відкрив рахунок в матчі.

“Шахтарю” стало дещо легше, в них вже була перевага і не треба було кидати всі сили, аби бігти забивати. Та, незважаючи на це, команда Мірчи Луческу не закрилась і не почала грати на утримання. “Шахтар” створив, як мінімум, ще п'ять голевих моментів упродовж першого тайму. Що цікаво, господарі виграли верхову боротьбу на кутових, а це мало кому вдається, адже в складі “Челсі” такі захисники, як Луїс та Террі.

Дотиснути “Шахтар” лондонську команду не зміг в першому таймі. Але і нагод зрівняти рахунок у “Челсі” також не було. Цікаво було спостерігати, чи зуміє італійський фахівець в перерві завести свою команду і яку тактику обере Луческу. Що б там не казали, “Шахтар” був цікавіший і сильніший. На 52-й хвилині Фернандіньо відібрав м'яч в центрі поля, його підбрав той таки Луїс Адріано, протягнув шкіряного до штрафної, віддав на затійника атаки, і Фернандіньо подвоїв рахунок.

Другий гол збентежив “Челсі”, команда розгубилась, було видно, що такого сценарію не очікували лондонці. На все, що спромоглися “леви”, так це скоротити рахунок під фінальний свисток. Іванович продерся в штрафну і віддав на ніком не прикритого Оскара, новачок не схибив.

ПЕРШІСТЬ КОНТИНГЕНТУ

Українські миротворці – переможці змагань

На американській військовій базі “Bondsteel” у Косовому відбулися змагання серед підрозділів багатонаціональної бойової групи “East” сил КФОР з волейболу та армійського маршу на 10 миль (16 км).

Українські миротворці в черговий раз продемонстрували відмінну фізичну підготовку, здобувши призові місця в обох видах змагань.

Так, перемогу у спортивному забігу серед понад 100 учасників на свій рахунок записав старшина Руслан Кононенко. Як неодноразовий переможець подібних змагань, Руслан поспілкувався з американськими військовими журналістами з “Press affairs office” стосовно власної системи фізичної підготовки. Третє місце у своїй віковій групі за підсумками маршу виборов капітан Юрій Левчук.

Медалі та пам'ятні знаки здобули також дві українські волейбольні команди. Команда “SKA Ukr.” на чолі з майором Максимом Миргородським виборола друге місце, а команда майора Олександра Жолудя “LION Ukr.” стала третьою.

Командир українського контингенту підполковник Ілля Федоренко привітав підлеглих з перемогами і побажав їм подальших успіхів у спорті.

БОКС

Гірке розчарування спіткало тих любителів боксу, які сподівалися, що олімпійські чемпіони Лондона і діючі чемпіони світу українці Василь Ломаченко і Олександр Усик перейдуть в професійний бокс, адже сьогодні в Монако вони підписали контракти з WSB (World Series of Boxing). Це напівпрофесійна-напіваматорська ліга, підконтрольна Міжнародній асоціації любительського боксу (AIBA).

Ломаченко та Усик стали
“Українськими Отаманами”

Як повідомляє офіційний сайт WSB, Ломаченко та Усик будуть виступати за новостворену українську команду “Українські Отамани”. Нагадаємо, що в WSB боксери проводять п'ятираундові бої без шоломів, але ці бої не фіксуються в базі професійних боксерських поєдинків ВохРес.

Боксери, котрі виступають в WSB, мають право брати участь у всіх турнірах, що проводяться під егідою AIBA – чемпіонатах світу та Європи, а також Олімпійських іграх.

“У мене було багато пропозицій перейти у професійний бокс, але я хотів продовжити свою по-

дорож з українською командою, і де це краще зробити, ніж в WSB? Тут збиралася відмінна група (боксерів), і ми можемо досягти великих висот. Я радий бути одним з лідерів і віддам змагання себе цим видивчим змаганням”, – сказав Ломаченко на виступі-презентації в Монако.

СТРІЛЬБА

П'ять українців виступлять у фіналі Кубка світу зі стрільби

24 жовтня, в столиці Бангкока стартував фінал Кубка світу з кульової стрільби, куди згідно з рейтингом Міжнародної федерації спортивної стрільби відбираються кращі атлети. У цьому році у фіналі Кубка світу будуть виступати 93 спортсмени з 34 країн світу.

У Таїланд відправилися і п'ятеро українських майстрів стрільби з пістолета і гвинтівки. Олімпійська чемпіонка Афіні-2004 і дворазова бронзова медалістка Ігор-2012 Олена Костевич ще в перший день виїшла на старт у стрільбі з малокаліберного пістолета, а в неділю – з пневматичного. Учасники Ігор XXX Олімпіади в

Лондоні Дар'я Шаріпова і Сергій Куліш поборються за медалі в стрільбі з пневматичної гвинтівки. У вправі “скорострільний пістолет” в заявці нашої команди значиться Роман Бондарук, а з пневматичного пістолета буде стріляти чемпіон І Юнацьких Олімпійських ігор Денис Кушніров.

ЗАСНОВНИК:
МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
Свідоцтво про державну реєстрацію
видання: КВ 17301-6071ПР від 17.12.2010 р.
Передплатний індекс 22242.
Газета видається з 27.08.1999 р.
ВІДДРУКОВАНО У
ТОВ “Прес Корпорейшн Лімітед”.
м.Вінниця, вул. Чехова, 12 А,
тел. (0432) 55-63-97

Рукописи не рецензуються і не повертаються.
Редакція може публікувати матеріали в порядку обговорення, не поділяючи точки зору авторів. Автор несе персональну відповідальність за достовірність фактів.
Листування з авторами ведеться лише на сторінках газети. При передруку посилання на “Крила України” обов'язкове.

КОНТАКТИ:
✉ 21007 м. Вінниця,
вул. Червоноармійська, 105
тел: 067-587-02-96,
0432-59-62-26,
☎ факс: 0432-59-60-48
Електронна адреса:
krula_ukr@ps.mil.gov.ua
krula_ukr@ukr.net

Дизайн та верстка:
С. Клименко, Н. Ярмілко.
Літературний редактор: О. Уретій.
Черговий по номеру: О. Олехнович.
Перший редактор
Сергій Свенцицький.
Тир. 3400 (на місяць) Зам. № 122239.
ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР
М. ПОПЛАВСЬКИЙ

